

ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ПРИВАТИЗАЦИЈИ

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет уређивања закона

Члан 1.

Овим законом уређују се услови и поступак приватизације друштвеног капитала.

По одредбама овог закона врши се и продаја државног капитала, капитала аутономне покрајине и капитала јединице локалне самоуправе (у даљем тексту: јавни капитал).

Начела приватизације и примена закона

Члан 2.

Приватизација се заснива на следећим начелима:

- 1) стварање услова за развој привреде;
- 2) обезбеђење потпуне транспарентности и јавности;
- 3) онемогућавање корупције и прања новца;
- 4) формирање продајне цене према фер тржишним условима.

У поступку приватизације примењују се одредбе закона који уређују привредна друштва, тржиште капитала, преузимање акционарских друштава, јавна предузећа, јавну својину и други закони, уколико нису у супротности са одредбама овог закона.

Предмет и субјекти приватизације

Члан 3.

Предмет приватизације је друштвени, односно јавни капитал (у даљем тексту: капитал), у предузећима и другим правним лицима која обављају привредну делатност, укључујући и јавна предузећа (у даљем тексту: субјекти приватизације), ако овим и посебним законом није друкчије одређено.

Одредбе овог закона примењују се на субјекте приватизације који имају седиште на територији Републике Србије.

Предмет приватизације је и јавни капитал исказан у акцијама или уделима.

У поступку приватизације може се продати имовина или део имовине субјекта приватизације, односно поједини делови субјекта приватизације.

Предмет приватизације не могу бити природна богатства и добра у општој употреби, као добра од општег интереса.

Обавезност приватизације

Члан 4.

Приватизација је по правилу обавезна.

Изузетно, код субјеката који обављају делатности од општег интереса приватизација се врши на основу одлуке Владе, односно надлежног органа на аутономне покрајине, односно јединице локалне самоуправе.

Делатности од општег интереса, у смислу овог закона, јесу делатности које су као такве одређене законом којим се уређују јавна предузећа.

Агенција за приватизацију

Члан 5.

Агенцији за приватизацију (у даљем тексту: Агенција) се поверавају јавна овлашћења у поступку приватизације.

Агенција је овлашћена да врши све послове приватизације друштвеног и капитала у јавној својини и имовине субјекта приватизације.

Агенција јесте правно лице које продаје капитал, односно имовину и промовише, иницира, спроводи и контролише поступак приватизације, у складу са законом.

У обављању послова контроле поступка приватизације, у смислу прописа о приватизацији, Агенција проверава тачност података из проспекта, процењену вредност капитала или имовине субјекта приватизације, усклађеност програма реструктурирања са прописима, усклађеност прилива средстава по основу извршене продаје са уговором о продаји и извршење уговора о продаји, испуњење обавеза купца из уговора о продаји, врши надзор над пословањем субјекта приватизације пре и после продаје до истека рока одређеног уговором о приватизацији, одлучује о раскиду уговора, проверава поштовање одредаба закона о привредним друштвима и закона који уређују рачуноводство и ревизију, пословање са повезаним лицима, као и све друге релевантне податке у циљу заштите најбољих интереса Републике Србије, аутономне покрајине и јединице локаалне самоуправе и заштите друштвеног, односно јавног капитала.

Положај, права, дужности и друга питања од значаја за рад Агенције уређују се посебним законом.

Централни регистар

Члан 6.

Централни регистар, депо и клиринг хартија од вредности (у даљем тексту: Централни регистар) садржи јединствену базу података о издатим акцијама, као и о променама тих података, у складу са законом.

Приватизациони управник

Члан 7.

Приватизациони управник је лице које у субјекту приватизације са већинским друштвеним, односно државним капиталом врши функције и управљачка права директора, заступника и пуномоћника, као и органа управљања (скупштина и управни одбор) и надзорних органа субјекта приватизације и чији је задатак да припреми субјекат приватизације за приватизацију. Приватизациони управник врши функције управљања и заступања субјектом приватизације до завршетка процеса приватизације.

Приватизациони управник дужан је нарочито, да:

- 1) предузима неопходне мере за заштиту имовине субјекта приватизације;
- 2) стара се као добар привредник о завршетку започетих а незавршених послова субјекта приватизације, као и послова који су потребни да би се спречило наступање штете над средствима субјекта приватизације;
- 3) обавља, по потреби, друге послове.

Приватизациони управник обавља поверене послове самостално и са пажњом доброг привредника, у складу са овим законом.

Приватизациони управник подноси Агенцији тромесечне писмене извештаје о стању имовине и пословању субјекта приватизације. Приватизациони управник Агенцији подноси месечне финансијске извештаје. Приватизациони управник подноси и друге извештаје, на захтев Агенције. Садржај извештаја прописује Министарство. Сви извештаји се јавно објављују.

Приватизациони управник одговара непосредно својом личном имовином за штету нанету субјекту приватизације, ако је до штете дошло намерно или крајњом непажњом.

Потраживање накнаде проузроковане штете застарева у року од три године од када је штета настала.

Приватизациони управник има право на награду за рад, која зависи од успешности приватизације и накнаду стварних трошкова (у даљем тексту: награда и накнада). Трошкове за награду и накнаду приватизационог управника сноси субјект приватизације у висини коју прописује министар надлежан за послове привреде.

Агенција разрешава приватизационог управника уколико није задовољна његовим радом. Агенција ће разрешити приватизационог управника без права на награду ако утврди да приватизациони управник не испуњава обавезе прописане овим законом и другим прописима који уређују пословање привредних друштава. Приватизациони управник може бити разрешен и на лични захтев.

У случају кад субјект приватизације послује са мањинским друштвеним или државним капиталом, приватизациони управник не врши функције и управљачка права органа из става 1. овог члана, већ представља и заступа друштвени или државни капитал у органима управљања субјекта приватизације.

У случајевима обавезне приватизације (члан 4. став 1. овог закона), Агенција је дужна да у року од 30 дана од дана ступања на снагу овог закона именује вршиоца дужности приватизационог управника и поднесе пријаву регистру привредних субјеката за упис промене законског заступника.

У случајевима факултативне приватизације (члан 4. став 2. овог закона), вршилац дужности приватизационог управника именује се одлуком о приватизацији.

За вршиоца дужности приватизационог управника може бити именовано лице које је заступник капитала, стечајни управник, овлашћени ревизор или друго стручно лице које има одговарајуће образовање и искуство за успешно управљање субјектом приватизације, укључујући и директора субјекта приватизације.

Органи управљања субјекта приватизације, којима на основу овог закона престају овлашћења, дужни су да приватизационом управнику омогуће управљање субјектом приватизације, као и да спроведу све радње неопходне за упис промена у регистар привредних субјеката и други одговарајући регистар.

За приватизационог управника може бити именовано лице које има лиценцу приватизационог управника.

Кандидат за стицање лиценце мора да испуњава услове: 1) да је пословно способан, 2) да је стекао стручну спрему која се опрема општим актима субјекта приватизације захтева за именоване директора субјекта приватизације, 3) да има најмање три године радног искуства на руководећим пословима, 4) да је достојан да обавља послове приватизационог управника, 5) да није осуђиван за кривично дело на безусловну казну затвора од најмање шест месеци и 6) да је положио испит за приватизационог управника.

Достојност се утврђује у складу са општеприхваћеним моралним нормама.

Испит за приватизационог управника спроводи комисија коју именује министарство надлежно за послове привреде (у даљем тексту: Министарство).

Министар надлежан за послове привреде прописује програм испита за приватизационог управника, начин спровођења испита, као и састав и начин рада комисије за спровођење испита.

Именовани вршиоци дужности приватизационог управника су дужни да у року од шест месеци након доношења правилника добију лиценцу приватизационог управника.

Приватизациони управник у случају раскида уговора о продаји капитала, односно имовине, управља субјектом приватизације сразмерно учешћу капитала који је био предмет продаје у укупном капиталу субјекта приватизације у време раскида уговора о продаји.

Претварање друштвеног капитала из сукцесије

Члан 8.

Поступак приватизације капитала друштвених предузећа основаних од делова предузећа у Републици Србији чије је седиште на територији република бивше СФРЈ спроводи се у складу са овим законом и Законом о потврђивању Споразума о питањима сукцесије (у даљем тексту: Споразум о питањима сукцесије).

Правни послови на основу по основу којих је извршена приватизација капитала и имовина супротно закону о приватизацији и закону о потврђивању споразума о питањима сукцесије су ништави.

II. НАЧИН И МЕТОДИ ПРИВАТИЗАЦИЈЕ

Начини приватизације

Члан 9.

Приватизација се врши продајом капитала, а изузетно продајом имовине.

Уколико није могуће извршити продају капитала и имовине, а нарочито у случају ако су обавезе веће од имовине, претходно се спроводи поступак реструктуирања по правилима унапред припремљеног плана реорганизације (у даљем тексту: УППР) у складу са законом који уређује стечај.

Продаја капитала и УППР могу да садрже и један или више елемената:

- 1) докапитализација;
- 2) заједничко улагање;
- 3) опција куповине капитала;
- 4) поверавање управљања уз поделу добити.

Одлука о начину и елементима приватизације

Члан 10.

У случају обавезне приватизације одлуку о начину и елементима приватизације (у даљем тексту: одлука о приватизацији) доноси министарство надлежно за послове привреде, на предлог Агенције.

У случају из члана 4. став 2. овог закона, одлуку о приватизацији субјеката који обављају делатност од општег интереса, која садржи одлуку да се приступи приватизацији, као и начин и елементе приватизације доноси, и то:

- 1) Влада - за субјекте приватизације чији је оснивач Република Србија;
- 2) надлежни орган аутономне покрајине – за субјекте приватизације чији је оснивач аутономна покрајина;
- 3) надлежни орган јединице локалне самоуправе – за субјекте приватизације чији је оснивач јединица локалне самоуправе.

Рок за доношење одлуке из става 1. овог члана је 60 дана од дана ступања на снагу овог закона.

Одлука о приватизацији одређује све битне елементе продаје, а посебно:

- 1.) који део капитала се продаје;
- 2.) висина, рокови и услови докапитализације;
- 3.) висина, рокови и услови заједничког улагања;
- 4.) висина, рокови и услови опција за куповину преосталог дела капитала;
- 5.) висина, рокови, услови зајма;
- 6.) начин, прогресивна скала и услови поделе добити у случају поверавања на управљање;
- 7.) који део имовине субјекта приватизације се продаје одвојено као имовина;
- 8.) обавезу купца да прибави мишљење Комисије за заштиту конкуренције о постојању обавезе подношења пријаве концентрације.

У одлуци о приватизацији субјекта приватизације који обавља делатност од општег интереса чији је оснивач Република Србија, Влада може одлучити да се приватизација укупног или дела капитала врши емитовањем акција на домаћем или иностраном тржишту капитала у складу са прописима који регулишу тржиште капитала.

У случају ако се врши приватизација дела капитала или имовине, у одлуци о приватизацији се одређује и у ком року спроводити приватизација преосталог дела капитала или имовине.

Одлука о начину приватизације може да садржи и друге услове као што су:

- 1.) бонитет купца;
- 2.) обавеза одржавања минималног броја запослених;
- 3.) обавеза запошљавања додатног броја запослених;
- 4.) обавеза наставка обављање основне делатности.

Одлука о приватизацији мора бити у складу за законом којим се уређује контрола државне помоћи.

Јавни оглас за продају расписује се најкасније у року од 30 дана од дана доношења одлуке о продаји.

Одлука о начину приватизације може бити измењена, посебно након неуспеле продаје.

Метод продаје

Члан 11.

Продаја капитала, односно имовине субјекта приватизације спроводи се путем јавног надметања уз претходно јавно прикупљање понуда. Највиша цена из писаних понуда представља почетну цену за јавно надметање. Минимална прихватљива цена износи 70% процењене вредности капитала.

Позив за јавно прикупљање понуда и јавни оглас за продају капитала објављују се најмање у једном високотиражном листу који се дистрибуира на целој територији Републике Србије и на интернет страници Агенције најкасније 30 дана пре продаје. Јавно надметање се обавља у року од 15 дана од дана отварања писаних понуда.

Продају капитала, односно имовине субјекта приватизације организује и спроводи Агенција.

Докапитализација

Члан 12.

Докапитализацијом се повећава основни капитал субјекта приватизације.

Докапитализација се врши у новцу. Изузетно, на предлог купца, докапитализација се може вршити и у стварима и правима, с тим да се фер тржишна вредност улога процењује од стране овлашћеног ревизора у складу са међународним рачуноводственим стандардима.

Вредност неновчаног улога утврђује се на 70% процењеног износа и у том износу се признаје као улагање. Новчани део улога не може бити мањи од 50% укупног износа који се докапитализује.

Улагање ствари и права мора бити у функцији основне делатности субјекта приватизације. Агенција даје претходну сагласност на улагање ствари и права.

Неиспуњење обавезе уплате и уноса улога, извршење обавеза из социјалног програма и измирења дугова субјекта приватизације су разлози за раскид уговора.

Заједничко улагање

Члан 13.

Заједничким улагањем на рок који не може бити краћи од 5 година, уговорна страна привремено уноси оснивачки капитал који мора бити веће вредности него капитал у субјекту приватизације, уз пословање по принципима поделе добити и ризика сразмерно улозима.

На овај облик приватизације сходно се примењују правила о докапитализацији са опцијом откупа капитала.

Улагач има право на добит и на учешће у управљању сразмерно улогу у заједничком послу, а по истеку уговора, уколико не искористи опцију конверзије привременог у трајни капитал и право на репатријацију улога. Репатријација улога се врши на начин како је регулисано уговором.

Поверавање управљања субјекта приватизације

Члан 14.

Поверавање управљања субјекта приватизације на рок не краћи од 5 година даје се право понуђачу да управља субјектом приватизације.

Поступак поверавања управљања покреће се на основу расписаног јавног огласа са роком пријаве не краћим од 30 дана.

Предлагача уз предлог подноси и предлог програма пословања субјекта приватизације за 5 година са опцијом куповине капитала.

На оцену бонитета понуђача, програма пословања и опцију куповине капитала сходно се примењују правила о докапитализацији.

Награда за успешно управљање субјектом приватизације може се уговорити од 5% до 20% нето остварене и наплаћене добити, независно од добити која се остварује по другом основу.

Награда из става 5 овог члана одређује се зависно од оствареног приноса на капитал:

- 1) за принос до 1% награда се не исплаћује;
- 2) за принос од 1% до 5% награда је 5%;
- 3) за принос од 5% до 10% награда је 10%;
- 4) за принос преко 10%, награда је 20%.

Награда се обрачунава и коначно исплаћује на крају уговореног рока, с тим да се аконтација награде може обрачунати и исплатити по истеку пословне године у износу највише 50% обрачунатог приноса. Одлуку о обрачуну и исплати награде доноси Агенција уз претходну сагласност Министарства.

Опција куповине капитала

Члан 15.

Опција куповине капитала је право купца да купи преостали део капитала субјекта приватизације у року од максимално пет година након дана закључења уговора о приватизацији.

Опција куповине капитала може се односити на део или цео преостали државни или друштвени капитал субјекта приватизације.

Цена капитала из опције не може бити мања од процењене вредности капитала у време закључивања уговора о опцији или вредност капитала утврђена јавним надметањем или књиговодствена вредност капитала у време коришћења права на опцију, зависно од тога која вредност је већа.

У оквиру максималног рока важења од пет година, цена капитала из опције се за сваку годину одређује посебно, тако да цена годишње расте за 5% у односу на претходну годину.

Република Србија има право да од купца капитала откупи уделе по цени из става 3. овог члана, а купац капитала дужан је да се на ту понуду изјасни у року од 15 дана од дана давања понуде. Уколико купац капитала не прихвати понуду дужан је да по истој цени откупи преостали капитал субјекта приватизације који је предмет уговора о опцији. Купац капитала у овом року нема право да користи право опције из става 1 овог члана. Рок за потписивање уговора о купородаји капитала износи 40 дана од дана давања понуде. Рок за плаћање је 15 дана од дана потписивања уговора.

Република Србија нема право да користи опцију из става 5 овог члана у прве две године након закључења уговора о продаји капитала. Ова опција се гаси и престаје да важи 6 година након закључења уговора о продаји капитала.

Управљање субјектом приватизације након закључења уговора о продаји

Члан 16.

Уколико купац капитала није купио више од 50% укупног капитала, већину чланова у органима управљања именује Агенција уз претходну сагласност Министарства. Овакав субјект приватизације је дужан да на захтев Агенције достави све финансијске и књиговодствене податке, да од Агенције прибавља сагласности на послове са повезаним лицима и код којих постоји сукоб интереса информације о сваком потписаниом уговору који затражи Агенција. Агенција је дужна да све пословне информације чува као пословну тајну субјекта приватизације, под условима доступности тих информација прописаних Законом о слободном приступу информација од јавног значаја.

Уколико је купац капитала купио више од 50% укупног капитала, са или без опције откупа укупног или дела преосталог дела капитала, Агенција има право на по два члана у свим органима управљања. Уколико се у органима управљања доносе одлуке о располагању имовином чија је вредност већа од 5% вредности капитала, о давању и узимању зајма, куповини хартија од вредности, о статусним променама и о пословању са повезаним лицима супротно гласовима чланова које је именovala Агенција, Агенција има право да у року од 15 дана од дана сазнања за донету одлуку затражи од купца капитала да у даљем року од 30 дана откупи преостали део капитала по цени из члана 15. став 3. овог закона.

Купац капитала је дужан да по сазнању о постојању накнадно пронађене имовине без одлагања обавести Агенцију.

Одвојена продаја имовине

Члан 17.

Продају имовине субјекта приватизације одређену Одлуком о начину продаје, као и продају имовине субјекта приватизације који се реструктурира у поступку приватизације, организује и спроводи Агенција у складу са одредбама овог закона који уређује продају капитала.

Имовина се продаје само уколико не представља основно средство субјекта приватизације неопходно за обављање основне делатности и ако се посебном продајом имовине може постићи већа цена. Имовина може бити продата пре и после продаје капитала, зависно од процене времена за постизања најбоље цене уновчења имовине.

У случају продаје ствари у јавној својини, продаја се врши у складу са законом који уређује јавну својину.

Предмет продаје могу бити и:

- 1) залихе;
- 2) инвестиционе некретнине и објекти у изградњи;
- 3) земљиште – у случајевима када то закон не забрањује;
- 4) опрема ван функције;
- 5) удели и акције у другим привредним друштвима;
- 6) сва потраживања укључујући и она о којима се води судски или управни поступак;
- 7) сва преносива права.

Имовина која није била предмет процене не може бити предмет продаје. Приликом доношења одлуке о одвојеној продаји имовине у склопу одлуке о начину приватизације или у оквиру поступка реструктурирања, обавезна је анализа очекиваних позитивних ефеката такве продаје на продају остатка капитала субјекта приватизације.

Купци у поступку приватизације

Члан 18.

Купац капитала или имовине може бити домаће или страном правно или физичко лице, у складу са законом.

Када се као купац јавља страном правно лице, Агенција спроводи поступак упознавања крајњег власника купца, који прописује Министарство.

Купац капитала мора да има одговарајући бонитет који одређује одлука о начину приватизације.

Купац капитала или имовине не може бити:

- 1) домаће правно лице које послује већинским друштвеним капиталом;
- 2) физичко лице, правно лице и оснивач правног лица, које према субјекту приватизације има доспеле обавезе неизмирене до дана подношења понуде на оглас;
- 3) физичко лице, правно лице и оснивач правног лица са којим је раскинут уговор о продаји капитала односно имовине због неизвршења уговорених обавеза;
- 4) физичко лице које је осуђивано или против кога се води поступак за следећа кривична дела:
 - кривична дела против привреде;
 - кривична дела против службене дужности;
 - тешко убиство;

- тешка крађа, разбојничка крађа, разбојништво, утаја, превара, неосновано добијање и коришћење кредита и друге погодности, изнуда, уцена и зеленаштво;
- неовлашћена производња, држање и стављање у промет опојних дрога, омогућавање уживања опојних дрога, производња и стављање у промет штетних производа, загађивање воде за пиће и животних намирница и тешка дела против здравља људи;
- загађивање животне средине, непредузимање мера заштите животне средине, противправна изградња и стављање у погон објеката и постројења која загађују животну средину, уношење опасних материја у Србију и недозвољено прерађивање, одлагање и складиштење опасних материја и недозвољена изградња нуклеарних постројења;
- злочиначко удруживање, израђивање и набављање оружја и средстава намењених за извршење кривичних дела, недозвољена производња, држање, ношење и промет оружја и експлозивних материја, недозвољен прелаз државне границе и кријумчарење људи, неовлашћено организовање игара на срећу и неовлашћено бављење одређеном делатношћу;
- организованог криминала;
- грађење без грађевинске дозволе.

5) Страно правно и физичко лице које долази из јурисдикције са преференцијалним пореским системом, а чију листу одређује и објављује Министарство финансија.

6) Страна правна лица којим управљају домаћа правна и физичка лица.

Купац капитала или имовине не може бити ни привредно друштво у којем се лице из става 4. тач. 2), 3) и 4) овог члана сматра контролним чланом или контролним акционаром, у смислу закона којим се уређују привредна друштва.

Купац капитала или имовине матичног, односно зависног предузећа у којем се спроводи приватизација не може да буде његово зависно, односно матично предузеће.

Губитак својства купца

Члан 19.

Ако учесник на огласу који је проглашен купцем или који истакне другу највишу понуду не потпише записник о проглашењу купца на јавном надметању или не изврши плаћање у предвиђеном року, губи својство купца и право да учествује на будућим продајама које се организују за тај субјект приватизације, као и право на враћање депозита.

Лице из става 1. овог члана уплаћује на име штете која је настала за субјект приватизације и за Агенцију новчани износ у висини од 30% продајне цене на рачун Агенције, од чега 15% припада субјекту приватизације.

Право да учествује на будућим продајама које се организују за субјект приватизације из става 1. овог члана нема ни члан породице лица које је изгубило својство купца, као ни правно лице чији је он оснивач.

Члановима породице у смислу става 3. овог члана сматрају се потомци, брачни или ванбрачни друг и родитељи купца.

Лице које је изгубило својство купца и чланови његове породице, у складу са овим чланом, немају право да учествују у будућим продајама које се организују за било који субјект приватизације.

Средства плаћања у приватизацији

Члан 20.

Средства плаћања у приватизацији могу бити у домаћој и иностраној конвертибилној валути.

Рокови за спровођење приватизације

Члан 21.

Рок за окончање приватизације капитала код субјеката приватизације код којих је приватизација по овом закону обавезна (члан 4. став 1. и члан 10. став 1. овог закона) је 31. децембар 2014. године.

Сматра се да је испоштован рок из става 1 овог члана уколико је закључен уговор о продаји капитала или имовине, односно уколико је усвојен УППР субјекта приватизације.

Уколико приватизација капитала није окончана до 31. децембра 2014. године, Агенција подноси предлог за покретање стечајног, односно ликвидационог поступка над субјектом приватизације из става 1. овог члана.

Влада, односно надлежни орган аутономне покрајине, односно јединице локалне самоуправе, може, на предлог Министарства, да у року из става 1. овог члана донесе одлуку да обустави поступак приватизације за субјекте приватизације који обавља делатност од општег интереса или уколико тај субјекат може самостално да послују без директне или индиректне буџетске подршке, у ком случају је Агенција дужна да у року од 30 дана покрене поступак формирања органа управљања у складу са законом о привредним друштвима.

Поступак ликвидације субјекта приватизације

Члан 22.

Поступак ликвидације субјекта приватизације покреће и спроводи Агенција, у складу са овим законом.

Средства која преостану по окончању поступка ликвидације приход су буџета Републике Србије, осим средстава која су у приватној својини.

За ликвидационог управника се именује приватизациони управник. Ликвидациони управник има право на награду за свој рад и накнаду стварних трошкова.

Висину награде и накнаде из става 4. овог члана прописује министар надлежан за послове привреде.

На ликвидацију субјекта приватизације сходно се примењују одредбе закона о привредним друштвима којима се уређује ликвидација привредних друштава.

Средства за национализовану имовину

Члан 23.

Кад поступак приватизације обухвата имовину одузету од физичких и правних лица применом прописа о одузимању имовине на територији Републике Србије, а која је одређена посебним прописом којим се уређују питања везана за враћање имовине (у даљем тексту: национализована имовина), вредност те имовине биће надокнађена

бившим власницима искључиво из новчаних средстава која за те намене обезбеђује Република Србија.

III. ПРИПРЕМА ЗА ПРИВАТИЗАЦИЈУ

Покретање поступка приватизације

Члан 24.

Поступак приватизације субјекта приватизације који обавља делатност од општег интереса чији је оснивач Република Србија покреће се одлуком Владе на предлог Министарства, а у осталим случајевима одлуком Министарства.

Поступак приватизације субјекта приватизације који обавља делатност од општег интереса чији је оснивач аутономна покрајина, односно јединица локалне самоуправе покреће се одлуком надлежног органа аутономне покрајине, односно јединице локалне самоуправе, а у осталим случајевима одлуком Министарства.

Прспект

Члан 25.

Прспект у смислу овог закона, јесте приказ основних података о субјекту приватизације према последњем финансијском извештају.

Образац проспекта прописује Министарство.

Агенција оглашава прспект и упућује јавни позив за прикупљање писама о заинтересованости у средствима јавног информисања (штампа, интернет или телевизија) најкасније у року од 15 дана од дана израде проспекта. Трошкове оглашавања сноси субјект приватизације.

Потенцијални купац своју заинтересованост за куповину капитала односно имовине субјекта приватизације изражава писменим путем и о томе обавештава субјект приватизације и Агенцију у року који одреди Агенција у јавном огласу.

Потенцијални купац има обавезу да достави податке о бонитету (о тржишном учешћу, организационој структури, о главној делатности, о управи и сл.) и финансијске извештаје за последње 3 године. Потенцијални купац има обавезу да податке о бонитету и финансијске извештаје достави најкасније заједно са понудом у поступку јавног прикупљања понуда.

Субјект приватизације је дужан да у проспекту прикаже комплетне и детаљне податке о свој својој имовини и обавезама, укључујући и сва права којим располаже, посебно права коришћења земљишта, као и све потенцијалне обавезе и судске поступке који су у току.

Имовина која није евидентирана у пословним књигама, која није процењена и приказана у проспекту не може бити предмет продаје капитала.

За случај да се накнадно у судском или управном поступку утврде обавезе за субјекта приватизације које нису евидентирани у пословним књигама и приказане у проспекту, за износ утврђених обавеза умањује се купопродајна цена.

Субјект приватизације дужан је да све до завршетка поступка приватизације доставља Агенцији и Министарству благовремено веродостојне податке о имовини о обавезама субјекта приватизације и све податке о променама на имовини и обавезама.

Органи управљања субјекта приватизације су одговорни за штету насталу од приказивања нетачних и непотпуних података.

Попис и процена имовине и обавеза

Члан 26.

Субјект приватизације је дужан да изврши попис и процену фер тржишне вредности све имовине и обавеза у складу са законима о рачуноводству и међународним рачуноводственим стандардима у року од 30 дана од дана ступања на снагу овог закона. Субјект приватизације је дужан да без одлагања своје књиговодствене податке усклади са овом проценом.

Субјект приватизације из става 1. овог члана дужан је да извештај о попису достави Агенцији у року од 15 дана од дана извршеног пописа. Извештај о попису и процени имовине и обавеза великих предузећа мора имати извештај овлашћеног ревизора.

У случају да субјект приватизације не испуни обавезу из ст. 1. и 2. овог члана, Агенција ће у даљем року од десет дана разрешити старог и именовати новог приватизационог управника.

Уколико утврди да постоји имовина субјекта приватизације која није приказана у проспекту или програму приватизације који је окончан, Агенција ће извршити процену имовине и покренути поступак наплате од купца капитала или имовине субјекта приватизације.

Обавеза субјекта приватизације да пружи потребне податке

Члан 27.

Овлашћена лица субјекта приватизације, чланови извршног, управног и надзорног одбора којима су престала овлашћења на основу овог закона, пуномоћници и лица која за субјект приватизације вршили правне послове, финансијске послове, и послове ревизије дужна су да приватизационом управнику без одлагања пруже све податке и обавештења, неопходне за завршетак поступка приватизације.

Рачуноводствене исправе, пословне књиге, рачуноводствени софтвер, печати, кључеви и шифре представљају имовину субјекта приватизације. Лица из става 1. овог члана имају обавезу да приватизационом управнику и Агенцији предају сву имовину субјекта приватизације из овог члана.

Агенција може решењем, против којег жалба не одлаже извршење, наложити лицима из ст. 1. и 2. овог члана да, у одређеном року, предају писмени извештај о економско-финансијском стању субјекта приватизације, изјаве о имовини, изјаве о повезаним лицима, као и све друге изјаве и изјашњења од значаја за поступак приватизације.

Лица из става 1. овог члана одговорна су повериоцима и Републици Србији за накнаду штете коју су проузроковали ускраћивањем података и обавештења, као и несавесно састављеним извештајем о економско-финансијском стању субјекта приватизације или ускраћивањем тог извештаја у висини затезне камате на укупну вредност имовине субјекта приватизације за период од дана када нису поступила по решењу Агенције до дана поступања.

Банке имају обавезу да на захтев приватизационог управника доставе бројеве свих девизних и динарских рачуна рачуна, све изводе у електронској форми са свих динарских и девизних рачуна, као и све уговоре о орочењу средстава.

Јавни регистри има обавезу да на захтев приватизационог управника доставе податке о имовини и правима субјекта приватизације у периоду од пет година пре ступања на снагу овог закона.

Приватизациони управник има обавезу да изврши анализу пословања субјекта приватизације за период од 5 година пре ступања на снагу овог закона, и за сваку годину сачини листу прилива и одлива, листу отуђене имовине и све уговоре о отуђењу, анализира пословање са повезаним лицима, утврди поштовање забране сукоба интереса и поштовање одредаба закона о привредним друштвима које се тичу поступања у најбољем интересу субјекта приватизације и његових поверилаца и поднесе извештај агенцији која их јавно обављује.

Приватизациони управник је дужан да подноси тромесечне извештаје о пословању чији садржај ближе прописује Министарство.

Реструктурирање у поступку приватизације

Члан 28.

Ако Агенција процени да се капитал или имовина субјекта приватизације не могу продати без претходног реструктурирања, а нарочито у случају ако су обавезе веће од имовине, Агенција доноси одлуку о реструктурирању у поступку приватизације у складу са овим законом.

У случају реструктурирања субјекта приватизације са већинским државним капиталом, као и субјекта приватизације са друштвеним капиталом од посебног интереса за Републику Србију, одлуку о реструктурирању доноси Влада Републике Србије на предлог Министарства.

Реструктурирање у поступку приватизације (у даљем тексту: реструктурирање), у смислу овог закона, јесу промене које се односе на субјект приватизације и његова зависна предузећа, које омогућавају продају његовог капитала или имовине.

У случају реструктурирања субјекта приватизације који има зависна предузећа у већинском власништву, реструктурирање је могуће путем једног или више УППР-ова.

Одлука о реструктурирању

Члан 29.

Одлука о реструктурирању садржи: пословно име и седиште субјекта приватизације, начин реструктурирања, рок у коме су повериоци дужни да пријаве своја потраживања, као и друге податке од значаја за спровођење реструктурирања.

Одлука из става 1. овог члана региструје се у регистар у складу са законом којим се уређује регистрација привредних субјеката.

Одлука о реструктурирању објављује се у средствима јавног информисања (једном дневном листу, интернету или телевизији), у року од 15 дана од дана доношења.

Поступак реструктурирања

Члан 30.

Поступак реструктурирања спроводи се припремом и усвајањем УППР-а у складу са законом о стечају. УППР припрема Агенција и приватизациони управник по процедури коју прописује Министарство. УППР се подноси суду надлежном за покретање стечајног поступка над субјектом приватизације.

УППР се спроводи применом метода конверзије потраживања у капитал. У поступку реструктурирања могу се као друге мере реструктурирања предвиђене законом о

стечају применити и одредбе овог закона о докапитализацији, заједничком улагању са опцијом откупа капитала и о поверавању на управљање са опцијом откупа капитала.

Усвајањем УППР-а престаје радни однос запосленима и престаје да важи колективни уговор који је стечајни дужник закључио са запосленима, а запослени стичу право на отпремнину у висини минималне зараде по години рада у радном односу код субјекта приватизације за коју нису примили отпремнину.

УППР-ом се регулише исплата минималних зарада. Исплата зарада преко минималних и отпремнина се врши зависно од степена намирења осталих поверилаца према исплатним редовима.

УППР-ом се може предвидети раскид двострано теретних уговора, а друга уговорна страна има право на потраживање које настаје услед раскида уговора.

Заступање државних поверилаца

Члан 31.

Државне повериоце (јавна предузећа и друга правна лица са већинском својином Републике Србије, аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе, Пореска управа, Царина, Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање, Републички завод за здравствено осигурање, Републичка дирекција за робне резерве, Фонд за развој Републике Србије и други републички органи и организације) и друге повериоце у јавној својини у поступку реструктурирања субјекта приватизације заступа Агенција.

У складу са предложеним УППР-ом, државни повериоци дужни су да потраживање претворе у капитал субјекта приватизације и њему подређеном (зависном) друштву:

- 1) које у структури капитала има већински капитал контролног (матичног) друштва које послује већинским друштвеним или државним капиталом;
- 2) у којем је друштвени или државни капитал већински заједно са капиталом контролног друштва.

Државним повериоцем сматра се и Агенција за осигурање депозита када врши функцију стечајног управника над банкама у стечају и када управља у име и за рачун Републике Србије потраживањима Републике Србије по основу преузетих ино обавеза.

Правне последице одлуке о реструктурирању

Члан 32.

Од дана доношења одлуке о реструктурирању до дана доношења одлуке о окончању реструктурирања, а најдаље до 14. маја 2014. године, не може се против субјекта приватизације, односно над његовом имовином, одредити или спровести принудно извршење нити било која мера поступка извршења ради намирења потраживања.

Одлука о реструктурирању има снагу извршне исправе.

Одлуку о реструктурирању Агенција доставља, у року од пет дана од дана њеног доношења, органу надлежном за спровођење принудне наплате, судовима и другим органима надлежним за доношење основа и налога за принудну наплату.

На основу одлуке о реструктурирању орган надлежан за спровођење принудне наплате обуставља извршавање евидентираних основа и налога, а судови и други органи надлежни за доношење основа и налога за принудну наплату не доносе нове основе и налоге за принудну наплату.

Поступак принудног извршења који је у току прекида се.

Уколико повериоци изгласају УППР, субјект приватизације наставља да редовно послује, а уколико се УППР не усвоји над субјектом приватизације се спроводи стечајни поступак.

По успешном окончању реструктурирања, односно после продаје, Агенција обавештава судове и органе из става 4. овог члана о уплати продајне цене и о повериоцима који своје потраживање намирују из те цене.

Одлука о реструктурирању престаје да важи по сили овог закона 30. јуна 2014 године.

Продајна документација

Члан 33.

Продајну документацију обавезно чине:

- 1.) проспект;
- 2.) детаљан попис имовине;
- 3.) процена вредности имовине;
- 4.) нацрт уговора о куповини капитала;
- 5.) нацрт оснивачког акта субјекта приватизације након приватизације;
- 6.) изјава о губитку права на враћање депозита.

Процена вредности капитала или имовине

Члан 34.

Процена вредности капитала и имовине се спроводи користећи две методе:

- 1.) метода фер тржишне вредности у складу са међународним рачуноводственим стандардима;
- 2.) приносна метода;

Имовина се дели у имовинске целине. Свака имовинска целина се процењује користећи обе методе. Утврђена вредност представља већу од две вредности.

Приносна вредност грађевинског земљишта се процењује као 20% фер тржишне вредности објеката који би у складу са урбанистичким условима могу бити изграђени на том земљишту.

Приносна вредност имовинске целине која представља скуп основних средстава оперативног бизниса који се обавља или се може обављати користећи имовинску целину се утврђује ДНТ методом и анализом будућих новчаних токова.

Свако појединачно потраживање се процењује на основу процене наплативости како износа тако и рока. Сва потраживања из судских спорова и одштетних захтева у кривичним поступцима се додатно процењују на основу вероватноће успеха у спору.

Интелектуална својина, ауторска права, жиг, патенти, експлоатациона права, концесиона права и сва друга права се такође процењују користећи две методе.

Процењена вредност целокупне имовине представља збир вредности сваке имовинске целине.

Све обавезе се процењују појединачно раздвајајући износ главног дуга, уговорне камате, затезне камате и трошкова. Све потенцијалне обавезе из судских спорова у којима је субјект приватизације пасивно легитимисан се процењују на основу процене исхода спора.

Процењена вредност капитала износи разлику између процењене вредности укупне имовине и процењене вредности укупних обавеза.

Процењена вредност имовине и обавеза мора бити унета у пословне књиге субјекта приватизације у року од 10 дана од дана прихватања процене од стране Агенције и Министарства.

IV. ПОСТУПАК ПРОДАЈЕ

Јавно надметање уз претходно јавно прикупљање понуда

Члан 35.

Продају капитала, субјекта приватизације организује и спроводи комисија Агенције јавним надметањем уз претходно јавно прикупљање понуда, уз сходну примену правила из закона о стечају за продају стечајног дужника.

Понуђач даје понуду у погледу цене коју је спреман да плати за капитал који се продаје. Сви остали елементи и услови продаје су одређени Одлуком о начину приватизације.

Највиша понуђена цена из поступка јавног прикупљања понуда је почетна цена код јавног надметања.

Право на јавно надметање има понуђач који уплати 10% почетне цене за јавно надметање или положи банкарску гаранцију за тај износ.

Учесник на јавном надметању који понуди највишу цену стиче право на закључење уговора о продаји.

У случају да понуђач из става 5 овог члана по позиву Агенције не приступи закључењу уговора, нема право на повраћај депозита, односно Агенција ће поднети банкарску гаранцију на наплату. Наплаћени износ уплаћује се на рачун буџета Републике Србије.

Комисија за продају

Члан 36.

Комисију за продају именује Агенција.

Комисију чине руководилац пројекта у Агенцији, приватизациони управник, представник запослених, представник Министарства и представник ресорног министарства из основне делатности субјекта приватизације. Уколико се не може именовати представник ресорног министарства, петог члана комисије именује Министарство из свог ресора.

Уговор о продаји

Члан 37.

Уговор о продаји капитала, односно имовине садржи одредбе о: уговорним странама, предмету продаје, уговореној цени, року плаћања, средствима обезбеђења уредног извршења уговорне обавезе, начину, облицима и року инвестирања купца у субјект приватизације ради обављања регистроване делатности, начину решавања питања запослених и друге одредбе о којима се споразумеју уговорне стране.

У уговору из става 1 овог члана регулишу се и обавезе међусобних страна у случају докапитализације, заједничког улагања и поверавање на управљање субјекта приватизације, као и други односи (нпр. о обавезном зајму, учешћу у подели заједнички остварене добити, управљању субјектом приватизације до испуњења обавеза из уговора, контрола извршења уговорних обавеза и сл.).

У случају ако се уговором предвиђа обавеза докапитализације и заједничког улагања, битни елементи уговора су:

- 1) износ и врста улога са којима се врши докапитализација, односно докапитализација;
- 2) рокови уношења улога;
- 3) учешће у добити и политика исплате добити;
- 4) организациони облик пословања субјекта приватизације након закључења уговора.

У случају ако се уговором предвиђа поверавање на управљање, битни елементи уговора су:

- 1) поверена овлашћења управљања субјектом приватизације;
- 2) овлашћења Агенције у контроли спровођења обавеза из уговора;
- 3) износ, начин и рокови исплате награде за успешно управљање субјектом приватизације и остваривање програма пословања.

Уговором из става 1 овог члана регулише се и рок у којем се имовина субјекта приватизације не може отуђити и оптеретити без сагласности Агенције, забрана да се без сагласности Агенције закључују уговори са повезаним лицима, одређеним у Закону о стечају, одн. закључују други уговори у којима постоји сукоб интереса у смислу Закона о привредним друштвима.

Уговори из става 5 овог члана закључени без сагласности Агенције су ништави.

Уговором из става 1 овог члана регулише се и обавеза подношења тромесечних извештаја, бруто биланса, обавеза пописа и процене имовине, обавеза достављања финансијских извештаја са ревизијом и других извештаја и документације по захтеву Агенције.

Акције које стиче купац из нових емисија по основу повећања капитала субјекта приватизације за време извршења уговорених обавеза, сматрају се сопственим акцијама субјекта приватизације које су у потпуности плаћене.

Када купац капитала, односно имовине, изврши обавезе из уговора о продаји капитала, односно имовине, што се доказује потврдом Агенције, субјект приватизације који је стекао сопствене акције дужан је да их без додатне накнаде пренесе купцу капитала, односно имовине, од кога их је стекао.

Агенција доставља Централном регистру решење на основу којег се врши упис сопствених акција на субјект приватизације, као и решење на основу којег се врши пренос сопствених акција на купца.

У случају раскида уговора о продаји капитала, односно имовине, акције из става 1. овог члана преносе се Акционарском фонду који их продаје заједно са акцијама субјекта приватизације које су му пренете у складу са законом.

На отуђење, режим и друге правне послове који се односе на сопствене акције сходно се примењују одредбе закона којим се уређују привредна друштва.

Уговор из става 1. овог члана сматра се закљученим кад га потпишу купац и Агенција, а потписи на уговору оверавају се у суду.

Уговор о продаји капитала, односно имовине Агенција доставља Министарству ради евидентирања, а запосленима и мањинским акционарима у субјекту приватизације на њихов захтев, ради упознавања.

Раскид уговора о продаји

Члан 38.

Уговор о продаји раскинуће ако је купац поступао супротно забранама из уговора или због тога што купац није испунио уговор у претежном делу ни у накнадно остављеном року, који не може бити дужи од 60 дана.

Поступање купца супротно забрани из уговора утврђује комисија Агенције након спроведеног доказног поступка.

Неиспуњење уговорне обавезе купца у претежном делу утврђује се на основу извештаја овлашћеног ревизора или налаза и мишљења овлашћеног судског вештака, који је сачињен на основу међународних рачуноводствених стандарда.

Уколико купац у мањем делу није испунио уговорну обавезу, Агенција ће уговор одржати на снази и покренуће поступак принудног извршења преосталог дела уговорне обавезе реализацијом средстава обезбеђења извршења уговорне обавезе, односно покретањем одговарајућег судског поступка.

Одлуку о раскиду уговора из става 1 овог члана доноси Агенција у облику управног акта, против кога купац има право жалбе Министарству у року од 15 дана.

Жалба се изјављује због свих разлога због којих се може оспоравати управни акт, а посебно уколико купац сматра да је испунио уговор у претежном делу.

Жалба на првостепену одлуку одлаже извршење. Министарство је дужно да одлучи по жалби у даљем року од 15 дана.

Против коначне одлуке о раскиду уговора може се водити управни спор.

У случају раскида уговора због неиспуњења уговорених обавеза од стране купца капитала, односно имовине, важи претпоставка да је купац несавесна страна, што за последицу има да нема право на повраћај плаћеног износа на име уговорене цене и средства која је уложио у субјект приватизације по основу докапитализације, заједничког улагања а ради заштите општег интереса.

Даном коначности одлуке о раскиду уговора о продаји капитала, односно имовине, престају сва власничка и управљачка права купца, а Агенција именује приватизационог управника.

Купац капитала или имовине може у парничном поступку доказивати да је до неиспуњења обавезе из уговора у претежном делу дошло без његове кривице, у ком случају важе општа правила о правним последицама раскида уговора.

Средства остварена продајом

Члан 39.

Средства остварена од продаје капитала и имовине у поступку приватизације уплаћују се на рачун Агенције.

Средства остварена продајом имовине након продаје капитала субјекта приватизације улазе у приватизациону масу, којом управља Агенција.

У случају накнадно пронађене имовине, која није била предмет приватизације, Агенција ће спровести поступак продаје и остварена средства уплатити на рачун Агенције ради намирења поверилаца. Наплаћена средства из потраживања субјекта приватизације, која су била предмет судског или управног поступка, потраживања која су доспела а ненаплаћена, готовина, орочени и неоречени новчани депозити уплатиће се на рачун Агенције.

Запосленим у субјекту приватизације који није прошао кроз поступак реструктурирања припада отпремнина у висини минималне зараде (обрачунате за месец са 21-ним радним даном) по години радног стажа у субјекту приватизације. Свим

запосленим се повезује радни стаж и исплаћују све заостале зараде заједно са намирењем поверилаца.

Средства из става 1, 2 и 3 овог члана, после намирења поверилаца и исплате отпремнина запослених субјеката приватизације у којима је спроведено реструктурирање уплаћују се на уплатни рачун буџета Републике Србије.

Средства за отклањање штете

Члан 40.

Средства за отклањање штете коју је субјект приватизације нанео животној средини пре закључења уговора о продаји капитала, односно имовине, обезбеђују се у буџету Републике Србије.

Влада Републике Србије ближе прописује начин и услове коришћења средстава из става 1. овог члана.

Уступање уговора о продаји капитала, односно имовине

Члан 41.

Купац капитала (у даљем тексту: уступилац) може да уступи уговор о продаји капитала, односно имовине трећем лицу (у даљем тексту: пријемник), под условима прописаним овим законом и законом којим се уређују облигациони односи, по претходно прибављеној сагласности Агенције.

Пријемник може бити лице које испуњава прописане услове за купца капитала или имовине.

Уступилац јемчи Агенцији да ће пријемник испунити своје обавезе из уступљеног уговора о продаји капитала, односно имовине.

Уступањем уговора о продаји капитала, односно имовине пријемник постаје носилац свих права и обавеза из уговора о продаји.

Трошкови приватизације

Члан 42.

Трошкове поступка приватизације које има Агенција сноси субјект приватизације у висини стварних трошкова.

Министар прописује врсту трошкова који се признају у висини стварних трошкова из става 1. овог члана.

Сходна примена

Члан 43.

Одредбе овог закона које се односе на акције сходно се примењују и на уделе.

Агенција води евиденцију удела и издаје потврде субјекту приватизације који је организован као друштво са ограниченом одговорношћу.

Исправе Централног регистра

Члан 44.

Централни регистар издаје потврду о акцијама из јединствене евиденције акционара субјекту приватизације.

Субјект приватизације дужан је да на основу исправе Централног регистра упише новог акционара у књигу акционара.

Права из акција доказују се исправом коју издаје Централни регистар.

Промена правне форме

Члан 45.

Привредно друштво које у структури капитала има акције у власништву Акционарског фонда или акције које тај Фонд продаје по закону, не може вршити промену правне форме, нити отворено акционарско друштво може постати затворено, без сагласности Акционарског фонда.

V. ПОСЕБНЕ ОДРЕДБЕ

Намена средстава остварених у поступку приватизације

Члан 46.

Средства из члана 39 овог закона од продаје друштвеног капитала користе се и распоређују на следећи начин:

1) 10% средстава уплаћује се Републичком фонду надлежном за пензијско и инвалидско осигурање;

2) 50% средстава издвојиће се за финансирање реструктурирања и развоја привреде на територији Републике Србије.

Ако се седиште субјекта приватизације налази на територији Аутономне покрајине Војводине, 50% средстава издвојиће се за финансирање реструктурирања и развоја привреде на територији Аутономне покрајине Војводине.

3) 5% средстава издвојиће се за исплаћивање накнаде лицима чија је имовина национализована;

4) 5% средстава издвојиће се за финансирање развоја инфраструктуре локалне самоуправе према седишту субјекта приватизације.

5) 30% средстава издвојиће се за друге намене, које посебном одлуком одређује Влада Републике Србије.

Средства из члана 39 овог закона од продаје државног капитала користе се за финансирање подстицања развоја.

Средства остварена од продаје капитала и имовине из члана 8. овог закона користе се за спровођење споразума који се односи на питање сукцесије са бившим републикама СФРЈ.

Побијање правних послова и радњи субјекта приватизације

Члан 47.

Агенције је овлашћена да побија правне послове и правне радње субјекта приватизације. У погледу правних послова и радњи који се могу побијати, разлога побијања, лица која су противници побијања, рокова и правних последица побијања, сходно се примењују правила из закона о стечају.

Рокови за побијање из става 1 овог члана рачунају се уназад почев од дана доношења одлуке о продаји капитала или имовине.

Надзор над применом закона

Члан 48.

Надзор над применом одредаба овог закона и прописа донетих на основу њега врши Министарство.

Влада надзире поступање Министарства у примени одредби овог закона.

Министарство је дужно да надлежном одбору Народне скупштине Републике Србије подноси редовне месечне извештаје о стању поступка приватизације, закљученим уговорима о продаји капитала, односно имовине, са приложеним уговорима, покренутим поступцима приватизације, раду субјеката надлежних за спровођење поступка приватизације наведених у члану 4. овог закона, као и да пружа све потребне податке и информације по захтеву надлежног одбора.

Надзор из става 1. овог члана обухвата и надзор над пословима продаје акција из поступка приватизације која се обавља преко регулисаног тржишта, односно мултилатералне трговачке платформе док акције не буду на листингу берзе.

VI. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Кривично дело

Члан 49.

Одговорно лице у субјекту приватизације које је доставило неистините или непотпуне податке садржане у програму приватизације или уколико по захтеву Агенције не достави или достави неистините или непотпуне податке о имовини и обавезама субјекта приватизације казниће се затвором од три месеца до пет година и новчаном казном од 100.000 до 1.000.000 динара.

VII. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Предузећа која су извршила приватизацију по ранијим прописима

Члан 50.

Предузеће које је до дана ступања на снагу овог закона извршило приватизацију дела друштвеног, односно државног капитала према одредбама Закона о друштвеном капиталу („Службени лист СФРЈ”, бр. 84/89 и 46/90) и Закона о условима и поступку претварања друштвене својине у друге облике својине („Службени гласник РС”, бр. 48/91, 75/91, 48/94 и 51/94) и Закону о приватизацији („Службени гласник РС”, бр. 38/01, 18/03, 45/05, 123/07, 123/07 - др. закон, 30/10 - др. закон, 93/12 и 119/12) неприватизовани део друштвеног, односно државног капитала приватизује према одредбама овог закона.

Акције у надлежности Акционарског фонда

Члан 51.

Акције акционара који су одустали од отплата уписаних акција које се отплаћују на основу Закона о друштвеном капиталу („Службени лист СФРЈ”, бр. 84/89 и 46/90), Закона о условима и поступку претварања друштвене својине у друге облике својине („Службени гласник РС”, бр. 48/91, 75/91, 48/94 и 51/94) и Закона о својинској

трансформацији („Службени гласник РС”, бр. 32/97 и 10/01) у надлежности су Акционарског фонда.

Акционарски фонд продаје акције које су му пренете.

Акције из става 2. овог члана продају се путем јавног огласа или преко инвестиционог друштва, на финансијској берзи на регулисаном тржишту, односно мултилатералној трговачкој платформи.

Изузетно од става 3. овог члана акције се могу продавати и путем јавне понуде, у складу са законом.

Акционарски фонд врши продају акција које су до дана ступања на снагу овог закона пренете републичком фонду надлежном за пензијско и инвалидско осигурање.

Средства остварена продајом акција републичког фонда надлежног за пензијско и инвалидско осигурање преносе се у целини том фонду.

Акционарски фонд може истовремено да прода све пренете акције једног предузећа којим располаже, као и акције које продаје за друге акционаре.

Ако Акционарски фонд истовремено продаје све пренете акције једног предузећа може да упути позив осталим акционарима, ако су заинтересовани да своје акције продају у оквиру заједничке понуде.

Акционарски фонд у случају из ст. 7. и 8. овог члана дужан је да поступа у интресу постизања најповољније цене за акционаре.

Рок за доношење подзаконских аката

Члан 52.

Подзаконски акти који се доносе на основу овлашћења из овог закона биће донети у року од 30 дана од ступања на снагу овог закона.

Престанак важења других закона

Члан 53.

Даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о приватизацији („Службени гласник РС”, бр. 38/01, 18/03, 45/05, 123/07, 123/07 - др. закон, 30/10 - др. закон, 93/12 и 119/12), и прописи донети на основу тог закона.

Даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о предузећима („Сл. лист СРЈ” бр. 29/96, 33/96, 29/97, 59/98, 74/99 и 36/02).

Окончање започетих поступака

Члан 54.

Поступци приватизације покренути по Закону о приватизацији („Службени гласник РС”, бр. 38/01, 18/03, 45/05, 123/07, 123/07 - др. закон, 30/10 - др. закон, 93/12 и 119/12) наставиће се по одредбама овог закона.

Ступање на снагу

Члан 55.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

1. Уставни основ за доношење Закона

Уставни основ за доношење овог закона је чл. 86. ст. 2. Устава Републике Србије („Сл. гласник РС“ бр. 78/2006), који прописује да се „постојећа друштвена својина претвара у приватну својину под условима, на начин и у роковима предвиђеним законом“.

2. Разлози за доношење Закона

Законом о приватизацији, заједно са предложеним Законом о изменама и допунама Закона о стечају, стварају се услови не само за довршетак реструктурирања и приватизације привредних субјеката, већ и ефикасније, транспарентније и одговорније остваривање права поверилаца. Привредни субјекти у реструктурирању су стварали трошкове за буџет у износу од око 750 милиона долара годишње. Због забране принудне наплате потраживања према тим субјектима нарушена је и слободна тржишна утакмица. Радници у овим привредним субјектима нису редовно примали зараде и накнаде из радног односа, с тим што и доприноси за обавезно социјално осигурање нису редовно уплаћивани. Субјекти приватизације имали су органе управљања из доба друштвене својине и самоуправљања, који су не само били неприлагођени тржишним условима привређивања, већ су били једна од главних препрека за завршетак поступка приватизације. С обзиром на дужину трајања поступка приватизације, као и начин и методе приватизације, уочио се значајан пораст нивоа ризика од корупције, што је узроковало и бројним кривичним поступцима. Све наведено, налагало је да се створи нови правни оквир који би омогућио ефикасан завршетак поступка приватизације уз истовремено отклањање ризика корупције.

Према подацима које је објавила Агенција за приватизацију број приватизованих предузећа до краја 2005. године био је 1.400 од којих је 346 убовора о приватизацији раскинуто. До краја 2011. године остало је у реструктурирању и неприватизовано 537. На дан припреме нацрта Закона о приватизацији 153 предузећа је у реструктурирању а 419 је у разним облицима приватизационог процеса. Укупно је у приватизацији 562 субјекта

приватизације. Ова статистика указује да од краја 2011. године до сада постоји застој у поступку приватизације. Према статистичким подацима које је објавила Агенција за приватизацију неприватизована предузећа константно праве губитке и смањила су имовину за око 20%, док приватизована предузећа повећавају имовину. Запосленост и код једних и код других опада.

3. Анализа ефеката

3.1. Одређивање проблема које закон треба да реши

Закон омогућава ефикасно и транспарентно завршавање поступка реструктурирања субјеката приватизације до 30. јуна 2014. године и завршетак приватизације до 31. децембра 2014. године.

Предложена решења у погледу промене делокруга, права и обавеза Агенције за приватизацију, пре свега у делу заступања државних поверилаца у поступку УППР-а, треба да омогући координацију интереса државних поверилаца, ради постизања највећег ефекта за буџет. Решавање проблема већих обавеза него имовине кроз конверзију потраживања пре свега државних поверилаца у капитал субјекта приватизације, тамо где за то постоји интерес државних поверилаца, кључни је задатак Агенције у поступку приватизације. На тај начин ће се омогућити да се повећа атрактивност субјеката приватизације за потенцијалне купце, што ће дати и већу шансу очувању постојећих радних места и новом запошљавању.

Концепт приватизационог управника треба да омогући ефикасну припрему субјекта приватизације за сам процес приватизације, нарочито у делу припреме података о реалном стању имовине и обавеза. Како се ради о новом институту, предвиђено је прелазно решење, вршилац дужности приватизационог управника, са могућношћу да то буде директор из субјекта приватизације. Ради унапређења правила корпоративног управљања и самог квалитета приватизационог процеса предвиђена је обавеза лиценцирања приватизационог управника. Основни позитиван ефекат који се очекује је индивидуализација одговорности управе субјекта приватизације за окончање овог поступка. Агенција за приватизацију има капацитета за именује и контролише рад приватизационих управника, јер већ има искуства са заступницима капитала, који су слична институција.

Нова решења да купци капитала не могу бити лица из пореских рајева, значајно ће смањити ризик од корупције и прања новца, који је као такав уочен у постојећим приватизацијама.

Право побијања одређених правних послова субјекта приватизације такође је решење које иде у правцу смањења ризика од корупције нарочито код пословања између повезаних лица.

Приватизација је процес од јавног интереса, те је веома важно да се овај поступак оконча на законит и ефикасан начин, што је могуће само ако се спрече злоупотребе у поступку приватизације. Једна од могућих злоупотреба је и у поступку надметања за купца када кандидат одустаје и не потписује записник или не извршава обавезу плаћања. Да би се ове појаве спречиле, предвиђа се да такви потенцијални купци и њихова повезана лица губе својство купца.

Досадашња искуства у поступку приватизације показују да су колективни уговори давали право радницима који су били изнад материјалних могућности субјекта приватизације и потенцијалних купаца. Због тога је кроз поступак реструктурирања предвиђена и могућност престанка колективних уговора и радног односа запослених, с тим што би УППР регулисао и услове новог запошљавања. Финансијско реструктурирање без решавања питања вишка запослених није могуће.

Постављени циљеви да се реструктурирање оконча до 30. јуна 2014. године а приватизација до 31. децембра 2014. године су амбициозни. Реструктурирање је могуће тамо где субјект приватизације има тржишну перспективу након конверзије потраживања поверилаца у капитал. Поступак конверзије је једноставан и он се може спровести до краја јуна 2014. године. То не значи да ће се за сваког субјекта реструктурирања увек и усвојити УППР, јер постоје они који немају никакву тржишну перспективу и код којих повериоци, укључујући и државне повериоце неће бити вољни да претворе потраживање у капитал. Како они имају већ остварен стечајни разлог, за њих ће бити покренут стечајни поступак. Циљ је да се до краја јуна отклони потреба даљег субвенционисања ових предузећа.

У погледу окончања поступка приватизације, ради се о 419 субјеката приватизације који до сада нису нашли купца капитала. Како није било решено питање дугова ових предузећа, приватизација се сводила на продају имовине, уз субвенционисамо стимулисање запошљавање код купаца имовине. Субјекти приватизације би после продаје имовине нужно одлазили у стечај. Циљ новог концепта приватизације за ова предузећа је „чишћење дугова“ путем конверзије, а потом продаја капитала, уз очување радних места. Продаја капитала је правило а продаја имовине изузетак. Предвиђени су нови начини приватизације, који треба да пруже шансу свима да пронађу купца капитала. Тек ако тржиште, а не акциони планови, покаже да приватизација није могућа

ни до краја 2014. године, покренуће се стечајни поступак. Изузетак су они субјекти који обављају делатност од општег интереса, за које може да се донесе одлука да се поступак приватизације обустави.

3.2. Циљеви који се доношењем закона постижу

Предложеним Законом се отклањају слабости и недоречености ранијег закона и стварају услови за успешан завршетак поступка приватизације.

3.3. Друге могућности за решавање проблема

Промене Закона о приватизацији су једини начин за решавање уочених проблема у поступку приватизације. Бројне су и концепцијске новине у поступку приватизације, тако да није било могуће сачинити измене и допуне постојећег прописа.

3.4. Зашто је доношење закона најбоље за решавање проблема

Предложене измене односе се на материју која се мора регулисати законом, тако да није било могуће решење проблема на други начин.

3.5. На кога ће и како утицати предложена решења

Законом се стварају услови за спровођење приватизације без социјалних тензија. Закон се односи пре свега на субјекте приватизације који послују са већинским друштвеним и државним капиталом. Законска решења из закона о приватизацији, заједно са променама стечајног закона и обезбеђеним средствима из транзиционог фонда (17,4 милијарде динара) у 2014. години за откуп потраживања запослених по основу зарада и отпремнина, треба да омогући спровођење приватизације без или уз што мање социјалне шокове. Искуство показује да се приватизацијом чува и увећава имовина субјекта, као и да се повећава продуктивност. Због тога непосредни ефекти најбоље ће се видети на субјектима приватизације. У општем смислу, из привредног живота биће уклоњени они субјекти који су спречавали конкурентност, тако да ће се ефекти у ширем смислу осетити на све привредне субјекте.

3.6. Трошкови које ће примена закона изазвати код грађана и привреде, посебно малих и средњих предузећа

Примена овог закона неће изазвати ни грађанима, ни привреди издвајања додатних трошкова. Средства за транзициони фонд обезбеђена су у буџету за 2014. годину, а осим наведених не очекује се да ће бити других трошкова. Коришћење средстава транзиционог фонда је могућност а не право запослених. Средства ће бити трошена на основу одлуке Владе Републике Србије, а у складу са социјалним дијалогом који се постигне са синдикатима.

3.7. Да ли позитивни ефекти оправдавају трошкове

Као што је наведено у претходној тачки, примена овог закона неће изазвати ни грађанима, ни привреди издвајања додатних трошкова.

3.8. Да ли закон стимулише појаву нових привредних субјеката на тржишту и тржишну конкуренцију

Одредбе предложеног закона неће непосредно утицати на појаву нових привредних субјеката на тржишту и тржишну утакмицу, али ће посредно утицати могућност остваривања наставка пословања субјеката приватизације на здравим ногама.

3.9. Да ли су заинтересоване стране имале прилику да изнесу своје ставове

У току јавне расправе нацрт закона са образложењем предложених решења био је оглашен на сајту Министарства привреде. У току јавне расправе организовани су бројни округли столови и расправе поводом нових законских решења. Заинтересоване стране достављале су своје ставове, предлоге и мишљења поводом предложених законских промена путем поште и e-mail адресе. Обављени су и бројни директни разговори са заинтересованим лицима.

4. Објашњење основних правних института и појединих решења

У односу на Закон о приватизацији ("Сл. гласник РС", бр. 38/2001, 18/2003, 45/2005, 123/2007, 123/2007 - др. закон, 30/2010 - др. закон, 93/2012 и 119/2012) извршене промене су таквог значаја и обима да је било неопходно да се донесе нови закон. Спроведене су промене код начела приватизације тако што је брисано начело флексибилности, које је у супротности са начелом правне сигурности, уз увођење новог начела онемогућавања корупције и прања новца (детаљније је разрађено ко може бити купац капитала, регулисан је начин продаје капитала и имовине, елиминисана је могућност

нетранспарентних продаја са унапред предвиђеним могућностима снижења цене код продаје имовине и др.). Прецизирано је да се приватизација врши по фер тржишним ценама, при чему се процена вредности капитала и имовине врши уз примену међународних рачуноводствених стандарда, док се продаја не може вршити испод минимално прихватљиве цене капитала.

Према одредбама Закона о предузећима („Сл. лист СРЈ“ бр. 29/1996, 33/1996, 29/1997, 59/1998, 74/1999 и 36/2002), које се у складу са чланом 597. Закона о привредним друштвима ("Службени гласник РС", бр. 36/2011 и 99/2011) примењују до окончања приватизације постојећих друштвених предузећа и привредних друштава која послују друштвеним или државним капиталом (чл. 392. до 399, чл. 400а, 400б, 400в и 421а), постојала је скупштина предузећа коју су чинили запослени, управни одбор, којег је бирала скупштина, директор кога је бирао управни одбор, а који су у појединим случајевима приватизацију доживљавали као начин престанка својих права и овлашћења. То је отежавало поступак приватизације и у пракси довело до нетачног и нетранспарентног приказивања стања имовине и обавеза субјекта приватизације и даље до бројних спорова који нису били повољни за инвестициону климу, а као последицу имало ситуацију да приватизација друштвеног капитала траје 24 године. Поред тога, приватизација је спровођена по 4 закона: Закону о друштвеном капиталу ("Службени лист СФРЈ", бр. 84/89 и 46/90), Закону о условима и поступку претварања друштвене својине у друге облике својине ("Службени гласник РС", бр. 48/91, 75/91, 48/94 и 51/94), Закону о својинској трансформацији ("Службени гласник РС", бр. 32/97 и 10/2001) и Закону о приватизацији ("Сл. гласник РС", бр. 38/2001, 18/2003, 45/2005, 123/2007, 123/2007 - др. закон, 30/2010 - др. закон, 93/2012 и 119/2012) и још увек није окончана.

У упоредној пракси држава бивших чланица СФРЈ овај проблем се решавао пре свега прво претварањем друштвеног у државни или парадржавни капитал, а након тога се спроводила приватизација. У нашим условима, када Устав РС прописује да се друштвени капитал може претворити у приватни капитал, није могуће вршити непосредно подржављење друштвеног капитала. У таквим условима било је могуће урадити само промену начина управљања у друштвеним предузећима, уз истовремени престанак важења преосталих одредаба Закона о предузећима.

Први део Закона (чл. 1. до 23) садржи основне одредбе, према којима је приватизација усмерена на стварање услова за развој привреде, обезбеђење потпуне транспарентности и јавности, онемогућавање корупције и прања новца и формирање

продајне цене према фер тржишним условима. У овом делу ближе се уређују предмет и субјекти приватизације, као и субјекти који спроводе приватизацију (Агенција за приватизацију и Централни регистар, депо и клиринг хартија од вредности). Предвиђено је да се даном ступања на снагу Закона мења управа субјекта приватизације, односно престају заступничка и управљачка права директора, заступника и пуномоћника, као и органа управљања (скупштина и управни одбор) и надзорних органа, када ова права прелазе на приватизационог управника.

Заступник капитала, који је у Закону означен као приватизациони управник, постојао је и у ранијем Закону о приватизацији. Међутим, његова функција сводила се на привремено заступање интереса друштвеног капитала након раскида уговора о продаји а до наредне продаје или до покретања поступка стечаја.

Приватизациони управник врши функције управљања и заступања субјекта приватизације до завршетка процеса приватизације, с тим што су органи управљања субјекта приватизације, којима на основу овог закона престају овлашћења, дужни да приватизационом управнику омогуће управљање субјектом приватизације, као и да спроведе све радње неопходне за упис промена у Регистар привредних субјеката и други одговарајући регистар. За приватизационог управника може бити именовано лице које испуњава законом прописане услове, с тим што је именовани приватизациони управник дужан да у року од шест месеци након доношења правилника добије лиценцу, под условима из правилника који доноси Министарство, а којим се ближе уређују критеријуми и мерила за стицање лиценце. Оваквим законским решењем врши се професионализација управљања у субјектима приватизације.

Према закону, приватизациони управник се именује у два случаја. У првом случају, ради се о управљању субјектом приватизације који још увек није приватизован. Наиме, предвиђено је да даном ступања на снагу овог закона, престају заступничка и управљачка права директора, заступника и пуномоћника, као и органа управљања и надзорних органа субјекта приватизације и та права прелазе на приватизационог управника, као заступника капитала, кога Агенција именује у року од 30 дана од дана ступања на снагу закона. До именовања приватизационог управника, директор обавља функцију вршиоца дужности заступника капитала, а може Агенцији поднети писмо о заинтересованости за именовање на место приватизационог управника. Оваквим решењем дата је могућност да се у случајевима када је директор предузећа с једне стране успешно води пословање предузећем, а с друге стране је посвећен обавезама које има по основу приватизације, оствари континуитет у управљању предузећем.

У другом случају, приватизациони управник се именује након раскида уговора о продаји капитала, односно имовине, и тада приватизациони управник управља субјектом приватизације сразмерно учешћу капитала који је био предмет продаје у укупном капиталу субјекта приватизације у време раскида уговора о продаји.

У оба случаја приватизациони управник дужан је нарочито, да предузима неопходне мере за заштиту имовине субјекта приватизације, да се као добар привредник стара о завршетку започетих а незавршених послова субјекта приватизације, као и послова који су потребни да би се спречило наступање штете над средствима субјекта приватизације, као и да по потреби, обавља друге послове. Приватизациони управник обавља поверене послове самостално и са пажњом доброг привредника, а Агенцији подноси тромесечне писмене извештаје о стању имовине и пословању субјекта приватизације и финансијске извештаје, као и друге извештаје, на захтев Агенције. Сви извештаји се јавно објављују, а њихов садржај ближе уређује Министарство. Агенција разрешава приватизационог управника уколико није задовољна његовим радом, а приватизациони управник може да буде разрешен и на лични захтев. Ако утврди да приватизациони управник не испуњава обавезе прописане овим законом и другим прописима који уређују пословање привредних друштава, Агенција ће га разрешити без права на награду.

Приватизациони управник одговара непосредно својом личном имовином за штету нанету субјекту приватизације, ако је до штете дошло намерно или крајњом непажњом, с тим што потраживање накнаде проузроковане штете застарева у року од три године од када је штета настала. Приватизациони управник има право на награду за рад и накнаду стварних трошкова, које сноси субјект приватизације у висини коју одређује Министарство.

Посебан проблем представља приватизација капитала и имовине у друштвеним предузећима основаним од делова предузећа у Републици Србији чије је седиште на територији република бивше СФРЈ, за коју је предвиђено да се спроводи у складу са овим законом и Законом о потврђивању Споразума о питањима сукцесије. Досадашња пракса приватизације тих предузећа капитала и имовине у друштвеним предузећима основаним од делова предузећа у Републици Србији чије је седиште на територији република бивше СФРЈ била је оптерећена с једне стране непостојањем билатералних државних уговора којим би се регулисала процедура приватизације друштвеног капитала и имовине по правилима реципроцитета и с друге стране бројним судским споровима који су или прекидани или су довели до приватизације друштвеног капитала или

имовине уз посредну или непосредну примену приватизационих прописа других држава. Имајући у виду да се друштвена својина може претворити у приватну само на начин и под условима прописаним законом који је донет на основу Устава РС, а у складу са Законом о потврђивању Споразума о питањима сукцесије („Сл. лист СРЈ – Међународни уговори“ бр. 6/2002), логична правна последица је да су сви правни послови који су закључени супротно овим прописима ништави правни послови, што је у Закону и прецизирано.

Једна од значајнијих новина у закону је прописивање правила и начина приватизације. Правило је да се продаје капитал, а изузетно имовина субјекта приватизације. На овај начин се пре свега штите повериоци субјекта приватизације. Имовина и обавезе чине јединство, јер се обавезе преузимају имајући у виду имовину, одн. могућност измирења тих обавеза. Правило је да је имовина везана за обавезе које је субјект приватизације преузео, док се имовина одваја од обавеза само уколико је немогуће продати капитал, одн. ако се процени да би се на тај начин повериоци намирили у мањој мери него уколико би се одвојено продавала имовина. Због наведеног је продаја капитала правило, а продаја имовине изузетак. Уколико се процени да би продаја капитала или имовине била неуспешна, најпре се спроводи реструктурирање по правилима унапред припремљеног плана реорганизације (УППР) у складу са правилима из закона о стечају. Као што се види, начин на који се врши приватизација зависи од процене шта је у конкретном случају најповољније за конкретног субјекта приватизације.

УППР се сачињава и изгласава по правилима стечајног поступка. Да би УППР био изгласан потребно је да га предложи квалификовани предлагач (квалификована већина поверилаца или власника). У том делу посебна је улога Агенције за приватизацију која заступа државне повериоце код предлагања и гласања за УППР. Агенција усаглашава и координира начин гласања државних поверилаца за УППР. За изгласавање УППР-а мора да гласа већина поверилаца у свакој класи, што значи да УППР морају да изгласају и запослени у делу минималних зарада и доприноса већином гласова. На тај начин се штитити и Фонд ПИО у делу конверзије потраживања по основу обавезних доприноса у капитал субјекта приватизације. Уколико се минималне зараде и доприноси исплате из транзиционог фонда, тада држава ступа као регресни поверилац у први исплатни ред, односно класу поверилаца која гласа о УППР-у.

Продаја капитала и УППР, према закону, могу да садрже и један или више елемената докапитализације, заједничког улагања, опције куповине капитала и поверавања управљања субјекта приватизације уз поделу добити.

Начин и елементи приватизације одређују се у посебној одлуци коју Министарство доноси на предлог Агенције, осим за субјекте од посебног значаја за Републику Србију, када Одлуку доноси Влада Републике Србије на предлог Министарства. Рок у којем се мора донети одлуке је 60 дана од дана ступања на снагу закона.

У Одлуци о начину приватизације одређују се сви битни елементи продаје а нарочито део имовине субјекта приватизације који се продаје одвојено као имовина, део капитала који се продаје, висина, рокови и услови докапитализације, заједничког улагања, као и опција за куповину преосталог дела капитала, затим висина, рокови и услови зајма, начин, прогресивна скала и услови поделе добити у случају поверавања субјекта приватизације на управљање. Као што се види, могуће је нпр. да се одлуком о приватизацији предвиди да ће се продавати 100% капитала субјекта приватизације уз обавезу купца да изврши докапитализацију још 20%, као и да одобри субординирани зајам од 10%, а могуће је да се прода 10% капитала, уз издвајање дела имовине на којем се не обавља основна делатност, уз обавезу докапитализације од 20% са опцијом откупа преосталих 80% капитала у периоду од нпр. 2 године. У појединим случајевима одлуком о начину приватизације биће предвиђено да се капитал не продаје одмах, већ да се закључи уговор о докапитализацији (или уговорном заједничком улагању) у висини од 30% друштвеног капитала са опцијом откупа преосталог друштвеног капитала у периоду од 5 година, са елементима уговора о поверавању на управљање субјекта приватизације (*management buyout*). Начин и елементи приватизације одређују се након што се утврди с једне стране ко су потенцијални купци и с друге стране какву имовину и обавезе има субјект приватизације, одн. каква је његова позиција на тржишту.

Одлука о начину приватизације може да садржи и друге услове као што су бонитет купца, обавеза одржавања минималног броја запослених или запошљавања додатног броја запослених, као и обавеза наставка обављање основне делатности.

За субјекте приватизације од посебног значаја за Републику Србију предвиђена је могућност да се у одлуци о начину приватизације предвиди и да се приватизација укупног или дела капитала врши емисијом акција на домаћем или иностраном тржишту.

Законом је детаљно регулисан метод продаје капитала, односно имовине субјекта приватизације, и то путем јавног надметања уз претходно јавно прикупљање понуда, при чему највиша цена из писаних понуда представља почетну цену за јавно надметање, док

минимална прихватљива цена износи 70% процењене вредности капитала. Постоје два критеријума за минималну цену, и то да је почетна цена у јавном надметању највише понуђена цена из писане понуде, с тим што у сваком случају купопродајна цена не може бити нижа од 70% процењене вредности капитала. На тај начин купци унапред знају шта је то најнижа прихватљива цена продаје.

Јавни оглас за продају објављује се у барем једном високотиражном листу који се дистрибуира на целој територији Републике Србије и на интернет страници Агенције најкасније у року од 30 дана од дана доношења одлуке о продаји. У огласу се наводе сви обавезни елементи продаје, с тим што се учесници у огласу такмиче једино у погледу висине понуђене цене капитала. Остали елементи су везани за капитал који се продаје и обавезни су за купца. Тако на пример, ако се продаје 50% капитала (висина капитала се изражава у апсолутном износу), са обавезом докапитализације од 15% и зајмом од 10% рачунато у односу на капитал који се продаје, купац је оно лице које понуди највишу цену за капитал који се продаје. На тај начин се постиже једноставност и транспарентност у продаји. Одлука о начину приватизације може бити измењена, посебно након неуспеле продаје. Јавно надметање се обавља у року од 15 дана од дана отварања писаних понуда. Продају капитала, односно имовине субјекта приватизације организује и спроводи Агенција.

Закон одређује и битне елементе докапитализације, заједничког улагања, поверавање управљања субјекта приватизације и опције куповине капитала.

Докапитализација је примерена у случају када субјекту приватизације недостаје обртни капитал, а купац жели одмах да преузме одређени ризик у пословању субјекта приватизације, па кроз докапитализацију повећава основни капитал тог субјекта. Докапитализација је могућа са или без истовремене обавезе куповине капитала субјекта приватизације. Докапитализација се по правилу врши у новцу, док изузетно, на предлог купца, а уз претходну сагласност Агенције, може да се врши и у стварима и правима, с тим да фер тржишну вредност улога процењује овлашћени ревизор у складу са међународним рачуноводственим стандардима. У том случају, вредност неновчаног улога утврђује се на 70% процењеног износа и у том износу се признаје као улагање. На овај начин се стимулише да се докапитализација врши пре свега новчаним улогом, те да се из новчаног улога купује опрема, технологија и сл. Новчани део улога не може бити мањи од 50% укупног износа који се докапитализује, а улагање ствари и права мора бити у функцији основне делатности субјекта приватизације. Неиспуњење обавезе уплате и

уноса улога, извршење обавеза из социјалног програма и измирења дугова субјекта приватизације су разлози за раскид уговора.

Заједничко улагање је уговорни облик привременог повећања капитала субјекта приватизације, а прилагођено је оним инвеститорима који нису спремни да одмах трајно уложе у капитал субјекта приватизације, одн. оним случајевима када купци процењују да постоји повећани ризик улагања. Заједничким улагањем на рок који не може бити краћи од 5 година, уговорна страна привремено уноси оснивачки капитал који мора бити веће вредности него капитал у субјекту приватизације, уз пословање по принципима поделе добити и ризика сразмерно улозима. Овај облик ће се у пракси најчешће комбиновати са опцијом откупа капитала субјекта приватизације, с тим што улагач, по истеку уговора, уколико не искористи опцију конверзије привременог у трајни капитал, има право на репатријацију улога, која се врши на начин предвиђен уговором.

Поверавањем управљања субјекта приватизације на рок који није краћи од 5 година даје се право понуђачу да управља субјектом приватизације, што је прилагођено првенствено оним субјектима приватизације код којих постоји пре свега потреба за менаџерима са значајним организационим и пословним способностима, а уз које долазе значајни инвеститори. У овом случају, менаџери су нека врста претходнице инвеститора, који желе да виде да ли је могуће од субјекта приватизације створити атрактивни пословни субјект у који вреди инвестирати капитал. Уобичајено је да купци капитала буду управо менаџери, који имају свој капитал или га могу позајмити (*management buyout*). Поступак поверавања управљања покреће се на основу расписаног јавног огласа са роком пријаве не краћим од 30 дана, а предлагач уз предлог подноси и предлог програма пословања субјекта приватизације за 5 година са опцијом куповине капитала. На оцену бонитета понуђача, програма пословања и опцију куповине капитала сходно се примењују правила о докапитализацији.

Законом је предвиђена награда за успешно управљање субјектом приватизације, која се може уговорити у износу од 5% до 20% нето остварене и наплаћене добити, независно од добити која се остварује по другом основу. Ова награда одређује се зависно од оствареног приноса на капитал, и то: за принос од 1% до 5% награда је 5%; за принос од 5% до 10% награда је 10% и за принос преко 10%, награда је 20%, док се за принос до 1% награда не исплаћује. Награда се обрачунава и коначно исплаћује на крају уговореног рока, с тим да се аконтација награде може обрачунати и исплатити по истеку пословне године у износу највише 50% обрачунатог приноса. Одлуку о обрачуну и исплати награде доноси Агенција уз претходну сагласност Министарства.

Значајна новина је и опција куповине капитала (*option contract*), као право купца да купи додатан део капитала субјекта приватизације у року од максимално 5 година након дана закључења уговора о приватизацији. Опција куповине капитала може се односити на део или цео преостали државни или друштвени капитал субјекта приватизације. Цена капитала из опције је увек највећа од следећих вредности: процењена вредност капитала у време закључивања уговора о опцији, вредност капитала која је утврђена јавним надметањем или књиговодствена вредност капитала у време коришћења права на опцију. Цена капитала протеклом времена расте. У оквиру максималног рока важења од 5 година, цена капитала из опције се за сваку годину одређује посебно, тако да цена годишње расте за 5% у односу на претходну годину.

Међутим, нема само купац опцију куповине капитала. Република Србија има право да од купца капитала откупи уделе по понуђеној цени, а купац капитала дужан је да се на ту понуду изјасни у року од 15 дана од дана давања понуде, с тим што у овом року нема право да користи своје право опције. Уколико купац капитала не прихвати дату понуду дужан је да по истој цени откупи капитал субјекта приватизације. Рок за потписивање уговора о купопродаји капитала износи 40 дана од дана давања понуде, а рок за плаћање 15 дана од дана потписивања уговора. Ово ће бити нарочито случај ако након истека прве две године од закључења уговора купац капитала оклева са коришћењем опције за откуп преосталог капитала, а појави се други купац који жели да понуди боље услове. Тада Република Србија има право да понуди да откупи капитал који је био предмет продаје по цени коју одреди, а купац капитала мора или да прихвати ту понуду или да откупи по истој цени преостали друштвени или државни капитал. Република Србија нема право да користи ову опцију у прве две године након закључења уговора о продаји капитала. Ова опција се гаси и престаје да важи 6 година након закључења уговора о продаји капитала.

Законом је детаљно уређено управљање субјектом приватизације након закључења уговора о продаји и, у зависности од тога, прецизирана је улога Агенције. Предвиђено је да, уколико купац капитала није купио више од 50% капитала, већину чланова у органима управљања именује Агенција, уз претходну сагласност Министарства. Овакв субјект приватизације је дужан да на захтев Агенције достави све финансијске и књиговодствене податке, да од Агенције прибавља сагласности на послове са повезаним лицима и код којих постоји сукоб интереса и информације о сваком потписаном уговору који затражи Агенција. Агенција је дужна да све пословне информације чува као пословну тајну субјекта приватизације. И у случају када је купац капитала купио

већински удео друштвеног капитала, Агенција има значајну улогу у управљају субјектом приватизације. У том случају Агенција има право на по два члана у свим органима управљања и право вета на одлуке о располагању имовином чија је вредност већа од 5% вредности капитала, на одлуке о давању и узимању зајма, куповини хартија од вредности, на одлуке о статусним променама и одлуке о пословању са повезаним лицима у оквиру процене конфликта интереса у складу са законом о привредним друштвима.

Као што је наведено, продаја имовине је изузетак. У досадашњој регулативи предвиђена је продаја имовине пре свега у поступку реструктурирања. Важећим подзаконским прописима продаја имовине регулисана је на недовољно транспарентан начин, који је омогућавао да се у току једне продаје прода имовина и за 30% процењене вредности. У случају када би се појавио само један потенцијални купац, он би унапред знао да имовину може купити по багателној цени, тако су се, чак и ако је предмет продаје била имовина која је служила за основну делатност субјекта приватизације или су се продавале залихе које су имале тржишну вредност, дешавали случајеви да се продаја вршила по процедури која није транспарентна и која је омогућавала продају по цени која не одражава фер вредност имовине.

Овим законом мењају се случајеви и методологија продаје имовине. Продају имовине субјекта приватизације одређену одлуком о начину продаје, као и продају имовине субјекта приватизације који се реструктурира у поступку приватизације, организује и спроводи Агенција у складу са одредбама овог закона који уређује продају капитала. Имовина се продаје само уколико не представља основно средство субјекта приватизације неопходно за обављање основне делатности и ако се посебном продајом имовине може постићи већа цена, при чему имовина може бити продата пре и после продаје капитала, зависно од процене времена за постизања најбоље цене уновчења имовине. Закон прецизира која имовина може бити предмет продаје, уз изричито искључивање имовине која није била предмет процене. Приликом доношења одлуке о одвојеној продаји имовине у склопу одлуке о начину приватизације или у оквиру поступка реструктурирања, обавезна је анализа очекиваних позитивних ефеката такве продаје на продају остатка капитала субјекта приватизације.

У складу са Законом, купац капитала или имовине може бити домаће или страно правно или физичко лице, с тим што Закон предвиђа да Агенција спроводи поступак упознавања крајњег власника купца који је страно правно лице, у складу са подзаконским прописом Министарства. Циљ ове одредбе је да се спречи да се у поступку приватизације појаве купци који су средства за исплату купопродајне цене

стекли путем корупције или прањем новца. Купац капитала мора да има одговарајући бонитет који одређује Одлука о начину приватизације.

Закон садржи детаљне одредбе о томе која лица не могу да буду купци капитала или имовине, а уводи се и одредба да купац капитала не може бити страном правно и физичко лице које долази са територија са пореским суверенитетом које имају неадекватан порески систем и систем транспарентности, а чију листу одређује и објављује Министарство. На овај начин онемогућено је да купци капитала буду лица са *off shore* дестинација.

Поред тога, Закон предвиђа у којим случајевима учесник на огласу који је проглашен купцем губи својство купца, као и одредбу да лице које је изгубило својство купца и чланови његове породице, немају право да учествују у будућим продајама које се организују за било који субјект приватизације.

Законом је прецизирано да средства плаћања у приватизацији могу бити у домаћој и страном конвертибилној валути. Имајући у виду дужину трајања приватизације, било је неопходно предвидети фиксне рокове до када се приватизација мора окончати и шта се сматра окончаном приватизацијом. Рок за окончање приватизације капитала је 31. децембар 2014 године. Овај рок је остварен уколико је закључен уговор о продаји капитала или имовине, односно уколико је усвојен унапред припремљени програм реструктурирања субјекта приватизације. Уколико приватизација капитала није окончана до 31. децембра 2014. године, Агенција подноси предлог за покретање стечајног, односно ликвидационог поступка субјекта приватизације. Једини изузетак је предвиђен за случај предузећа од посебног интереса за Републику Србију, у ком случају Влада Републике Србије може на предлог Министарства да до 31. децембра 2014 године донесе одлуку да обустави поступак приватизације, у ком случају је Агенција дужна да у року од 30 дана покрене поступак формирања органа управљања у складу са законом о привредним друштвима.

У случају када није спроведена приватизација, а нема услова за стечај, поступак ликвидације субјекта приватизације спроводи Агенција. Средства која преостану по окончању поступка ликвидације представљају приход буџета Републике Србије, осим средстава која су у приватној својини.

Законом је ближе уређен и случај када поступак приватизације обухвата имовину одузету од физичких и правних лица применом прописа о одузимању имовине на територији Републике Србије, а која је одређена посебним прописом којим се уређују питања везана за враћање имовине. У овом случају, вредност те имовине биће

надокнађена бившим власницима искључиво из новчаних средстава која за те намене обезбеђује Република Србија.

Други део Закона (чл. 24. до 34) односи се на припрему за приватизацију, од чега зависи да ли ће продаја бити успешна. Поступак приватизације субјекта приватизације од посебног значаја за Републику Србију покреће се одлуком Владе Републике Србије на предлог Министарства, а у осталим случајевима одлуком Министарства.

Посебна пажња у Закону је посвећена проспекту који припрема субјект приватизације, на основу обрасца који прописује Министарство, а који представља приказ основних података о субјекту приватизације према последњем финансијском извештају. Агенција оглашава проспект и упућује јавни позив за прикупљање писама о заинтересованости у средствима јавног информисања (штампа, интернет или телевизија) најкасније у року од 15 дана од дана израде проспекта.

Потенцијални купац своју заинтересованост за куповину капитала, односно имовине субјекта приватизације изражава писменим путем и о томе обавештава субјект приватизације и Агенцију у року који одреди Агенција у јавном огласу. Потенцијални купац има обавезу да достави податке о свом бонитету (о тржишном учешћу, организационој структури, о главној делатности, о управи и сл.) и финансијске извештаје за последње 3 године, и то најкасније заједно са понудом у поступку јавног прикупљања понуда.

Новост је да је субјект приватизације дужан да у проспекту прикаже комплетне и детаљне податке о свој својој имовини и обавезама, укључујући и сва права којим располаже, посебно права коришћења земљишта, као и све потенцијалне обавезе и судске поступке који су у току. Досадашње искуство у приватизацији било је да је потенцијалним купцима било омогућавано да изврше увид у документацију субјекта приватизације, те да одлуку о учешћу донесу искључиво на основу сопствене оцене (*due diligence*). Било је случајева да се након приватизације појави имовина (нпр. залихе које нису биле пописане, неукњижене непокретности или непокретности које су остале у бившим република СФРЈ) која није била предмет процене и која није наведена у проспекту или се појаве обавезе које нису приказане у билансу (нпр. накнадне пореске обавезе или обавезе из судских поступака). Сада се поставља другачије правило. Субјект приватизације је дужан да потпуну „личну карту“ о целокупној имовини и свим обавезама. Санкција може бити не само разрешење заступника капитала, већ у одређеним случајевима и кривично дело. Имовина која није евидентирана у пословним

књигама, која није процењена и приказана у проспекту не може бити предмет продаје капитала. За случај да се накнадно у судском или управном поступку утврде обавезе за субјекта приватизације које нису евидентирани у пословним књигама и приказане у проспекту, за износ утврђених обавеза умањује се купопродајна цена.

Субјект приватизације дужан је да све до завршетка поступка приватизације Агенцији и Министарству благовремено доставља веродостојне податке о својој имовини и обавезама субјекта приватизације и све податке о променама на имовини и обавезама, с тим што су органи управљања субјекта приватизације одговорни за штету насталу од приказивања нетачних и непотпуних података.

Субјект приватизације је дужан да изврши попис и процену фер тржишне вредности све имовине и обавеза у складу са законима о рачуноводству и ревизији и међународним рачуноводственим стандардима у року од 30 дана од дана ступања на снагу овог закона, као и да без одлагања усклади своје књиговодствене податке са овом проценом. Субјект приватизације дужан је да извештај о попису достави Агенцији у року од 15 дана од дана извршеног пописа, с тим што такав извештај за велика предузећа мора имати и извештај овлашћеног ревизора. Уколико субјект приватизације не испуни наведене обавезе, Агенција ће у даљем року од 10 дана разрешити старог и именовати новог приватизационог управника.

Приватизациони управник не би могао самостално да изврши преузете обавезе у погледу потпуног приказивања имовине и обавеза субјекта приватизације, због чега је Законом утврђена обавезе одговорних лица у субјекту приватизације да пруже сву потребну документацију и информације. Ова лица су одговорна повериоцима и Републици Србији за накнаду штете коју су проузроковали ускраћивањем података и обавештења, као и несавесно састављеним извештајем о економско-финансијском стању субјекта приватизације или ускраћивањем тог извештаја.

Новина у Закону је и обавеза банака и јавних регистара да пруже информације о имовини и обавезама субјекта приватизације. Посебно важна новина је да приватизациони управник има обавезу да изврши анализу пословања субјекта приватизације за период од 5 година пре ступања на снагу овог закона, и за сваку годину сачини листу прилива и одлива, листу отуђене имовине и све уговоре о отуђењу, анализира пословање са повезаним лицима, утврди поштовање забране сукоба интереса и поштовање одредаба закона о привредним друштвима које се тичу поступања у најбољем интересу субјекта приватизације и његових поверилаца и поднесе извештај

агенцији која их јавно обављује. Ово је значајно јер закон уводи и могућност побијања одређених правних послова.

Значајна је и одредба да ће Агенција, уколико утврди да постоји имовина субјекта приватизације која није приказана у проспекту или програму приватизације који је окончан, извршити процену имовине и покренути поступак наплате од купца капитала или имовине субјекта приватизације.

У овом делу налазе се и одредбе о реструктурирању у поступку приватизације, која се спроводи ако Агенција процени да се капитал или имовина субјекта приватизације не могу продати без претходног реструктурирања, а нарочито у случају ако су обавезе веће од имовине. У овом случају одлуку реструктурирању у поступку приватизације доноси Агенција, осим уколико се ради о реструктурирању субјекта приватизације са већинским државним капиталом, као и субјекта приватизације са друштвеним капиталом од посебног интереса за Републику Србију, када одлуку о реструктурирању доноси Влада Републике Србије на предлог Министарства. Законом је предвиђен садржај одлуке о реструктурирању.

Новина у Закону је да се поступак реструктурирања спроводи припремом и усвајањем плана реструктурирања у складу са стечајним правилима о унапред припремљеним планом реорганизације (УППР), који припремају Агенција и приватизациони управник по процедури коју прописује Министарство. С обзиром на то да је Уставни суд утврдио неуставност одредбе ранијег члана 20ж став 1. Закона о приватизацији, било је неопходно да се предвиди да се реструктурирање врши по правилима УППР-а, а да се у стечајном закону предвиди могућност да се у поступку разматрања услова за усвајање УППР-а изрекну и мере обезбеђења, које се могу изрицати у претходном стечајном поступку.

У поступку реструктурирања могу се као друге мере реструктурирања предвиђене законом о стечају применити и одредбе овог закона о докапитализацији, заједничком улагању са опцијом откупа капитала и о поверавању на управљање субјекта приватизације са опцијом откупа капитала. Новина је да усвајањем УППР-а престаје да важи колективни уговор о раду и појединачни уговори о раду, с тим што УППР мора да предвиди повезивање стажа свим запосленим на нивоу минималних зарада и исплату свих заосталих минималних зарада у складу са законом о стечају, док се исплата зарада преко минималних и отпремнина врши зависно од степена намирења у стечају. Слично као и у стечају, овим законским решењем држава приоритетно обезбеђује намирење основних права запослених по основу радног односа. УППР-ом се може предвидети

раскид двострано теретних уговора, а друга уговорна страна има право на потраживање које настаје услед раскида уговора.

У складу са предложеним УППР-ом, државни повериоци, укључујући и Агенцију за осигурање депозита када врши функцију стечајног управника над банкама у стечају и када у име и за рачун Републике Србије управља потраживањима Републике по основу преузетих ино обавеза, имају обавезу да потраживање претворе у капитал субјекта приватизације и њему подређеног (зависног) друштва, које у структури капитала има већински капитал контролног (матичног) друштва које послује већинским друштвеним или државним капиталом и у којем је друштвени или државни капитал већински заједно са капиталом контролног друштва.

Према Закону, Агенција за приватизацију у поступку реструктурирања субјекта приватизације заступа државне повериоце (јавно предузеће, Пореска управа, Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање, Републички завод за здравствено осигурање, Републичка дирекција за робне резерве, Фонд за развој Републике Србије и други републички органи и организације).

Законом су прецизиране правне последице одлуке о реструктурирању, која има снагу извршне исправе. Тако, од дана доношења одлуке о реструктурирању до дана доношења одлуке о окончању реструктурирања, а најдаље до 14. маја 2014. године, против субјекта приватизације, односно над његовом имовином, не може се одредити или спровести принудно извршење нити било која мера поступка извршења ради намирања потраживања. Поред тога, изричито се прописује да се прекида поступак принудног извршења који је у току.

По окончању реструктурирања, односно после продаје, Агенција обавештава судове и Централни регистар о уплати продајне цене и о повериоцима који своје потраживање намирују из те цене. Новина је да реструктурирање престаје да по сили закона 30. јуна 2014. године.

Законом је ближе прописана продајна документација, коју чине проспекти, детаљан попис имовине, процена вредности имовине, која се врши коришћењем две методе: фер тржишне вредности у складу са међународним рачуноводственим стандардима и приносне (ДНТ) методе, нацрт уговора о куповини капитала, нацрт оснивачког акта субјекта приватизације након приватизације и изјава о губитку права на враћање депозита.

Приликом процене имовина се дели у имовинске целине, а свака имовинска целина се процењује користећи обе методе, при чему утврђена вредност представља већу од две

вредности. Приносна вредност грађевинског земљишта се процењује као 20% фер тржишне вредности објеката који у складу са урбанистичким условима могу бити изграђени на том земљишту, док се приносна вредност имовинске целине која представља скуп основних средстава оперативног бизниса који се обавља или се може обављати коришћењем те имовинске целине утврђује ДНТ методом и анализом будућих новчаних токова. Свако појединачно потраживање се процењује на основу процене наплативости како износа тако и рока, а сва потраживања из судских спорова и одштетних захтева у кривичним поступцима се додатно процењују на основу вероватноће успеха у спору. Интелектуална својина, ауторска права, жиг, патенти, експлоатациона права, концесиона права и сва друга права се такође процењују користећи две методе. Процењена вредност укупне имовине представља збир вредности свих имовинских целина.

Процењена вредност укупних обавеза представља збир вредности свих обавеза, при чему се све обавезе се процењују појединачно раздвајајући износ главног дуга, уговорне камате, затезне камате и трошкова, док се све потенцијалне обавезе из судских спорова у којима је субјект приватизације тужена страна процењују на основу процене исхода спора.

Процењена вредност капитала представља разлику између процењене вредности укупне имовине и процењене вредности укупних обавеза. Процењена вредност имовине и обавеза мора бити унета у пословне књиге субјекта приватизације у року од 10 дана од дана прихватања процене од стране Агенције и Министарства.

Трећим делом Закона (чл. 35. до 45) уређен је јединствен начин продаје капитала и имовине. Продају капитала субјекта приватизације организује и спроводи Агенција јавним надметањем уз претходно јавно прикупљање понуда, сходном применом правила из закона о стечају за продају стечајног дужника. Понуђач даје понуду у погледу цене коју је спреман да плати за капитал који се продаје, а сви остали елементи и услови продаје су одређени Одлуком о начину приватизације. Највиша понуђена цена из поступка јавног прикупљања понуда је почетна цена код јавног надметања.

Право на јавно надметање има понуђач који уплати 10% почетне цене за јавно надметање или положи банкарску гаранцију за тај износ. Учесник на јавном надметању који понуди највишу цену стиче право на закључење уговора о продаји. У случају да понуђач који је дао најповољнију понуду, по позиву Агенције, не приступи закључењу уговора, нема право на повраћај депозита, односно Агенција ће поднети банкарску гаранцију на наплату. Наплаћени износ уплаћује се на рачун буџета Републике Србије.

Продају капитала и имовине спроводи комисија за продају, коју именује Министарство. Комисију чине руководилац пројекта у Агенцији, заступник капитала, изабрани представник запослених, представник Министарства и представник ресорног министарства из основне делатности субјекта приватизације. Уколико се не може именовати представник ресорног министарства, петог члана комисије именује Министарство.

Закон прописује и обавезне елементе уговора о продаји. Уговор о продаји капитала, односно имовине садржи одредбе о: уговорним странама, предмету продаје, уговореној цени, року плаћања, начину, облицима и року инвестирања купца у субјект приватизације ради обављања регистроване делатности, начину решавања питања запослених и друге одредбе о којима се споразумеју уговорне стране. У уговору се регулишу и обавезе међусобних страна у случају докапитализације, заједничког улагања и поверавање на управљање субјекта приватизације, као и други односи (нпр. о обавезном зајму, учешћу у подели заједнички остварене добити, управљању субјектом приватизације до испуњења обавеза из уговора, контрола извршења уговорних обавеза и сл.). Када се уговором предвиђа обавеза докапитализације и заједничког улагања, битни елементи уговора су и износ и врста улога којим се врши докапитализација, односно заједничко улагање, рокови уношења улога, учешће у добити и политика исплате добити и организациони облик пословања субјекта приватизације након закључења уговора. Ако се уговором предвиђа поверавање на управљање, битни елементи уговора су: поверена овлашћења управљања субјектом приватизације, овлашћења Агенције у контроли спровођења обавеза из уговора, износ, начин и рокови исплате награде за успешно управљање субјектом приватизације и остваривање програма пословања. Уговором о продаји регулише се и рок у којем се имовина субјекта приватизације не може отуђити и оптеретити без сагласности Агенције, забрана да се без сагласности Агенције закључују уговори са повезаним лицима, одређеним у Закону о стечају, одн. закључују други уговори у којима постоји сукоб интереса у смислу Закона о привредним друштвима. Уговори закључени без сагласности Агенције су ништави.

Уговором о продаји регулише се и обавеза подношења тромесечних извештаја, бруто биланса, обавеза пописа и процене имовине, обавеза достављања финансијских извештаја са ревизијом и других извештаја и документације по захтеву Агенције.

Акције које стиче купац из нових емисија по основу повећања капитала субјекта приватизације за време извршења уговорених обавеза, сматрају се сопственим акцијама субјекта приватизације које су у потпуности плаћене. Када купац капитала, односно

имовине, изврши обавезе из уговора о продаји капитала, односно имовине, што се доказује потврдом Агенције, субјект приватизације који је стекао сопствене акције дужан је да их без накнаде пренесе купцу капитала, односно имовине, од кога их је стекао. Агенција доставља Централном регистру решење на основу којег се врши упис сопствених акција на рачун субјекта приватизације, као и решење на основу којег се врши пренос сопствених акција на купца. У случају раскида уговора о продаји капитала, односно имовине, сопствене акције преносе се Акционарском фонду који их продаје заједно са акцијама субјекта приватизације које су му пренете у складу са законом. На отуђење, режим и друге правне послове који се односе на сопствене акције сходно се примењују одредбе закона којим се уређују привредна друштва.

Уговор о продаји сматра се закљученим кад га потпишу купац и Агенција, а потписи на уговору оверавају се у суду. Агенција доставља Министарству уговор о продаји капитала, односно имовине ради евидентирања, а запосленима и мањинским акционарима у субјекту приватизације на њихов захтев, ради упознавања.

Уговор о продаји капитала, односно имовине раскинуће се због неиспуњења ако, ни у накнадно остављеном року за испуњење, купац не испуни обавезу из уговора која је у уговору означена као битан елемент уговора,

У досадашњој пракси Агенција је раскидала уговоре о продаји достављањем обавештења о раскиду, сходно одредбама Закона о облигационим односима (једностранни раскид уговора). Новим законским решењем доследно је примењен став да Агенција врши поверена јавна овлашћења не само у поступку закључења уговора, већ и код раскида уговора о продаји. Сходно томе, Агенција доноси одлуку о раскиду уговора у облику управног акта, против кога купац има право жалбе Министарству у року од 15 дана. Жалба се може поднети због погрешно и непотпуно утрђеног чињеничног стања, погрешне примене правила поступка и погрешне примене материјалног права. Жалба на првостепено решење не одлаже извршење. Након јавне расправе усвојен је предлог да се омогући и судска заштита купца капитала у парничном поступку ради доказивања да је био савесна уговорна страна те да није било основа за раскид уговора.

У случају раскида уговора о продаји капитала, односно имовине због неиспуњења уговорених обавеза од стране купца капитала, купац капитала као несавесна страна, нема право на повраћај плаћеног износа на име уговорене цене и докапитализације, ради заштите општег интереса. Купац капитала, односно имовине нема право ни на повраћај зајмова које је дао субјекту приватизације. Сва средства обезбеђења која је субјект приватизације дао за обезбеђење обавеза купца капитала, односно имовине и повезаних

лица, као и уговори о јемству, уговори о приступу дугу, уговори о преузимању дуга за обавезе купца капитала и повезаних лица, престају да важе даном коначности одлуке о раскиду уговора о продаји капитала, односно имовине. Према ранијем законском решењу, купац је губио право само на купопродајну цену, док је по основу докапитализације остваривао права по основу средстава прибављених продајом тих акција, након намирења трошкова продаје. Ако је купац капитала због несавесности губио право на купопродајну цену, није било логично законско решење да задржава право по основу докапитализације.

Даном раскида уговора о продаји капитала, односно имовине, престају сва власничка и управљачка права купца, а Агенција именује заступника капитала.

Средства остварена од продаје капитала и имовине у поступку приватизације уплаћују се на рачун Агенције. Средства остварена продајом имовине након продаје капитала субјекта приватизације улазе у приватизациону масу, којом управља Агенција. У случају накнадно пронађене имовине, која није била предмет приватизације, Агенција ће спровести поступак продаје и остварена средства уплатити на рачун Агенције ради намирења поверилаца. Наплаћена средства по основу потраживања субјекта приватизације, која су била предмет судског или управног поступка, потраживања која су доспела а ненаплаћена, готовина, орочени и неорочени новчани депозити уплатиће се на рачун Агенције.

Законом је предвиђено да лицима која су запослена у субјекту приватизације који није прошао кроз поступак реструктурирања припада отпремнина у висини минималне зараде (обрачунате за месец са 21-ним радним даном) по години радног стажа у субјекту приватизације, с тим што се свим запосленима повезује радни стаж и исплаћују све заостале зараде заједно са намирењем поверилаца. Наведена средства, после намирења поверилаца и исплате отпремнина запослених у субјектима приватизације у којима је спроведено реструктурирање уплаћују се на уплатни рачун буџета Републике Србије.

Закон задржава раније решење да средства за отклањање штете коју је субјект приватизације нанео животној средини пре закључења уговора о продаји капитала, односно имовине, обезбеђују у буџету Републике Србије. Влада Републике Србије ближе прописује начин и услове коришћења наведених средстава.

Закон је задржао и раније решење у погледу уступања уговора. Купац капитала као уступилац може да уступи уговор о продаји капитала, односно имовине трећем лицу - пријемнику, под условима прописаним овим законом и законом којим се уређују облигациони односи, а по претходно прибављеној сагласности Агенције. Пријемник

може бити лице које испуњава услове прописане за купца капитала или имовине, а уступањем уговора о продаји капитала, односно имовине постаје носилац свих права и обавеза из уговора о продаји. Уступилац јемчи Агенцији да ће пријемник испунити своје обавезе из уступљеног уговора о продаји капитала, односно имовине.

Трошкове поступка приватизације које има Агенција сноси субјект приватизације. Министарство утврђује који се трошкови намирују из остварене купопродајне цене.

Одредбе овог закона које се односе на акције сходно се примењују и на уделе. Агенција води евиденцију удела и издаје потврде субјекту приватизације који је организован као друштво са ограниченом одговорношћу.

Централни регистар издаје исправе субјекту приватизације на основу којих се води књига акционара. Субјект приватизације дужан је да на основу исправе Централног регистра упише новог акционара у књигу акционара. Права из акција доказују се исправом коју издаје Централни регистар.

Привредно друштво које у структури капитала има акције у власништву Акционарског фонда или акције које тај Фонд продаје по закону, не може вршити промену правне форме, нити отворено акционарско друштво може постати затворено, без сагласности Акционарског фонда.

Четвртим делом Закона (члан 46) уређена је намена средстава остварених у поступку приватизације. Средства од продаје друштвеног капитала, која преостану након намирења поверилаца, користе се и распоређују на следећи начин: 10% средстава уплаћује се Републичком фонду надлежном за пензијско и инвалидско осигурање, 50% средстава издвојиће се за финансирање реструктурирања и развоја привреде на територији Републике Србије, односно Аутономне покрајине Војводине, ако се седиште субјекта приватизације налази на територији Аутономне покрајине Војводине, по 5% средстава издвојиће се за исплаћивање накнаде лицима чија је имовина национализована и за финансирање развоја инфраструктуре локалне самоуправе према седишту субјекта приватизације, док је преосталих 30% средстава намењено за друге намене, које посебном одлуком одређује Влада Републике Србије. Средства од продаје државног капитала, након намирења поверилаца, користе се за финансирање подстицања развоја. Прецизирано је да се средства остварена од продаје капитала и имовине субјекта из сукцесије користе за спровођење споразума који се односи на питање сукцесије са бившим републикама СФРЈ.

Петим делом (члан 47) предвиђено је да је Агенција овлашћена да побија правне послове и правне радње субјекта приватизације. У погледу правних послова и радњи

који се могу побијати, разлога побијања, лица која су противници побијања, рокова и правних последица побијања, сходно се примењују правила из закона о стечају, с тим што се рокови за побијање рачунају уназад почев од дана доношења одлуке о продаји капитала или имовине. Ова законска новина уведена је због чињенице да постоје привредни субјекти код којих поступак приватизације дуго траје, а где је у међувремено дошло до отуђења или оптерећења имовине на штету поверилаца.

Шестим делом (члан 48) предвиђено је да надзор над применом Закона и прописа донетих на основу њега врши Министарство, које је под надзором Владе Републике Србије. Министарство је дужно да надлежном одбору Народне скупштине Републике Србије подноси редовне месечне извештаје о стању поступака приватизације, закљученим уговорима о продаји капитала, односно имовине, са приложеним уговорима, покренутим поступцима приватизације, раду субјеката надлежних за спровођење поступка приватизације, као и да пружа све потребне податке и информације по захтеву надлежног одбора. Надзор обухвата и надзор над пословима продаје акција из поступка приватизације која се обавља преко финансијске берзе док акције не буду на листингу берзе.

У седмом делу (члан 49) садржане су казнене одредбе. За разлику од важећег закона, према коме је као кривично дело био санкционисан само случај када одговорно лице у субјекту приватизације достави неистините или непотпуне податке садржане у програму приватизације, новим законским решењем предвиђено је да ово кривично дело постоји и ако одговорно лице по захтеву Агенције не достави или достави неистините или непотпуне податке о имовини и обавезама субјекта приватизације. За наведена кривична дела задржана је казна предвиђена у важећем закону - казна затвора од три месеца до пет година и новчана казна од 100.000 до 1.000.000 динара..

Осми део (чл. 50. – 58) садржи прелазне и завршне одредбе Закона, којима је предвиђено да предузеће које је до дана ступања на снагу овог закона извршило приватизацију дела друштвеног, односно државног капитала према одредбама Закона о друштвеном капиталу ("Службени лист СФРЈ", бр. 84/89 и 46/90) и Закона о условима и поступку претварања друштвене својине у друге облике својине ("Службени гласник РС", бр. 48/91, 75/91, 48/94 и 51/94) и Закону о приватизацији ("Сл. гласник РС", бр. 38/2001, 18/2003, 45/2005, 123/2007, 123/2007 - др. закон, 30/2010 - др. закон, 93/2012 и 119/2012) неприватизовани део друштвеног, односно државног капитала приватизује према одредбама овог закона. Поред тога, прописано је да су акције акционара који су одустали од отплата уписаних акција које се отплаћују на основу Закона о друштвеном

капиталу ("Службени лист СФРЈ", бр. 84/89 и 46/90), Закона о условима и поступку претварања друштвене својине у друге облике својине ("Службени гласник РС", бр. 48/91, 75/91, 48/94 и 51/94) и Закона о својинској трансформацији ("Службени гласник РС", бр. 32/97 и 10/2001) у надлежности Акционарског фонда, а тај Фонд продаје акције које су му пренете путем јавног огласа или преко берзанских посредника, на финансијској берзи, с тим што се изузетно акције могу продавати и путем јавне понуде, у складу са законом. Акционарски фонд врши продају акција које су до дана ступања на снагу овог закона пренете републичком фонду надлежном за пензијско и инвалидско осигурање запослених, с тим што се средства остварена продајом ових акција пренесе у целини том фонду. Предвиђено је да Акционарски фонд може истовремено да прода све пренете акције једног предузећа којим располаже, као и акције које продаје за друге акционаре. Ако Акционарски фонд истовремено продаје све пренете акције једног предузећа може да упути позив осталим акционарима, ако су заинтересовани да своје акције продају у оквиру заједничке понуде. Акционарски фонд дужан је да поступа у интресу постизања најповољније цене за акционаре.

Предвиђено је да подзаконски акти који се доносе на основу овлашћења из овог закона буду донети у року од 30 дана од ступања на снагу овог закона.

Даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о приватизацији ("Сл. гласник РС", бр. 38/2001, 18/2003, 45/2005, 123/2007, 123/2007 - др. закон, 30/2010 - др. закон, 93/2012 и 119/2012), и прописи донети на основу тог закона, као и одредбе чл. 392 – 399, чл. 400а, 400б, 400в и 421а Закона о предузећима („Сл. лист СРЈ“ бр. 29/1996, 33/1996, 29/1997, 59/1998, 74/1999 и 36/2002), које се у складу са чланом 597. Закона о привредним друштвима ("Службени гласник РС", бр. 36/2011 и 99/2011) примењују до окончања приватизације постојећих друштвених предузећа и привредних друштава која послују друштвеним или државним капиталом.

Законом је предвиђено да ће се поступци приватизације покренути по Закону о приватизацији ("Сл. гласник РС", бр. 38/2001, 18/2003, 45/2005, 123/2007, 123/2007 - др. закон, 30/2010 - др. закон, 93/2012 и 119/2012) који нису окончани до дана ступања на снагу овог закона наставити по одредбама овог закона.

5. Финансијска средства потребна за спровођење Закона

За спровођење овог Закона нису потребна додатна средства из буџета Републике Србије. У буџету за 2014. годину на економској класификацији 621 – набавка

финансијске имовине, средства у износу од 17.400.000.000 динара намењена су за откуп потраживања по основу радног односа у предузећима у поступку приватизације и то како оних предузећа која се налазе у поступку реструктурирања, тако и оних који су из овог поступка прешли у поступак стечаја. Могућност откупа потраживања не ствара обавезу за транзициони фонд. О откупу потраживања се преговара у социјалном дијалогу, тако да коришћење ових средстава не представљају финансијски ризик ни у 2014. години ни у наредне две фискалне године.

6. Ступање на снагу Закона

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Србије.

7. Разлози за доношење закона по хитном поступку

Разматрање и доношење овог закона по хитном поступку предлаже се у складу са чланом 167. Пословника Народне скупштине („Службени гласник РС”, број 20/12 – пречишћен текст). Предлог закона је неопходно донети по хитном поступку да би се створили услови да се предложена решења могу реализовати у делу реструктурирања привредних субјеката до краја јуна 2014. године, а приватизација до краја децембра 2014. године.